

KÜRD DİPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DİPLOMAT

Nö 44 (508) 24-30 noyabr, Çiriya paş, sal. il 2022
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

**Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî**

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

Sobahaddin Eloğlu

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xacpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

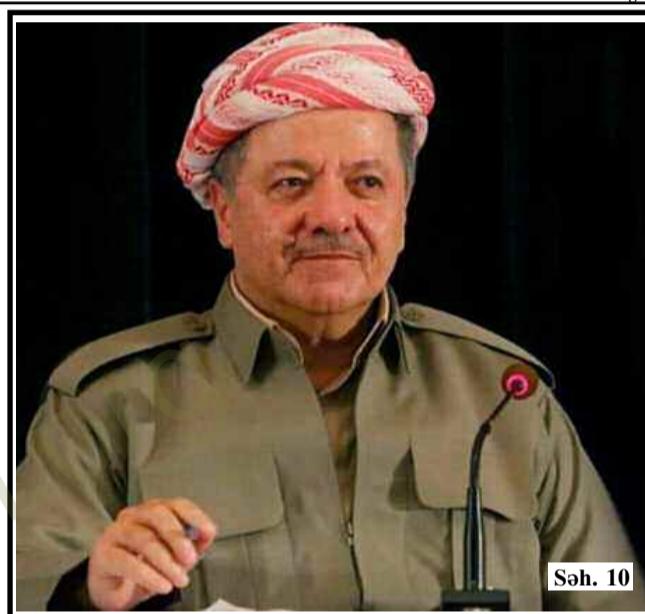
Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səh. 2

Səh. 7

Səh. 10

Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Kabinet işləri nazirini qəbul edib

Nêçîrvan Barzani: Herêma Kurdistanê wê her tim faktora aştî û aramiyê be!

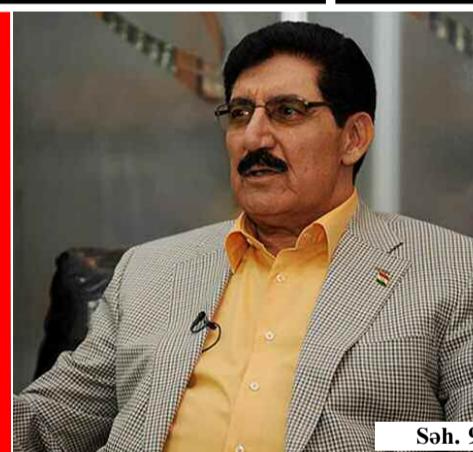
**Serok Barzani pêşwazî
li Balyozê Çînê kir**

Səh. 8

Səh. 6

Səh. 9

Səh. 12

Rûbirûbûn û Nehîştina Tundûtûjiya
li dijî Jinan peyamek belav kir

Tovên dijberiyê û qelemên tûj

Fazıl Mîranî bû berpirsê
rêvebiriya polîbüroya PDK ê

Berdevkê PDKê: Kêşe bi tank û top
û balafiran nayen çareser kırın!

Prezident İlham Əliyev Rusyanın Tatarstan Respublikas
Prezidentinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyetini qəbul edib

Serokê berê yê Baroya Amedê Tahir Elçi hat bibîranîn

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN “ŞƏRƏFNAMƏ”
ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ji bo Jîna Emînî

ENKS kongreya xwe pêkanî û
kiryara çekdarêñ PYDê şemezar kirl

**Сирийские курды попросили Россию
о помощи в защите территории**

Səh. 5

Səh. 5

Səh. 10

Səh. 5

Finlandiya'dan NATO mesajı:
Tarih vermeyen tek ülke Türkiye!

ABD'den Türkiye'ye mesaj:
Rojava operasyonundan vazgeç!

Mazlüm Ebdî: Rêveberiya Biden hîn jî dikare Erdogan
qane bike ku dest ji operasyoneke wiha berde

**BM'den Türkiye
ve DSG'ye çağrı**

Prezident İlham Əliyev Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Kabinet işləri nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 29-da Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin (BƏƏ) Kabinet işləri naziri Məhəmməd bin Abdullah Əl Qərqavini qəbul edib.

Məhəmməd bin Abdullah Əl Qərqavi Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nahyanın ve vitse-prezident Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Əl-Maktumun salamlarını və xoş sözlərini dövlətimizin başçısına çatdırıdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara və xoş sözlərə görə minnetdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Prezidentine və vitse-prezidentine çatdırmağı xahiş etdi.

Söhbət zamanı iki ölkənin liderləri arasında səmimi dostluq münasibətlərinin olmasının əlaqərimizin inkişafında mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulandı.

Məhəmməd bin Abdullah Əl Qərqavi Bakının gözəlliyyinə və təmizliyinə heyran olduğunu bildirdi, Prezident İlham Əliyevin

rəhbərliyi ilə ölkəmizin bütün sahələrdə əldə etdiyi nailiyətlərin dost və qardaş ölkə olaraq BƏƏ-ni sevindirdiyini diqqətə çatdırıdı. Qonaq ölkələrimizin aidiyəti nazirlikləri və dövlət təşkilatları arasında da yaxın əməkdaşlıq əlaqələrinin kurulduğunu vurğuladı.

Azərbaycana səfəri çərçivəsində "ASAN xidmət" mərkəzi ilə tanışlığını, bu konsepsiyanı böyük maraqla qarşıladılarını, burada vətəndaşlara çox səmərəli və operativ xidmet göstərildiyinin şahidi olduğunu deyən Məhəmməd bin Abdullah Əl Qərqavi vətəndaş məmənunluğunu prinsipi əsasında fəaliyyət göstərən "ASAN xidmət" in Azərbaycan Prezidentinin uzaqgörən və mükemməl təşəbbüsüründən biri olduğunu məmənunluqla qeyd etdi, bu sahədə əməkdaşlığın vacibliyini bildirdi.

Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin əldə etdiyi nailiyətlərin də dost və qardaş ölkə olaraq Azərbaycanı sevindirdiyini diqqətə çatdırıran dövlətimizin başçısı BƏƏ

rəhbərliyi ilə dostluq münasibətlərini qeyd etdi və ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın əhəmiyyətini vurğuladı. İkitərəfli əlaqələrimizin çox yaxşı səviyyəsindən çıxış edərək bərpəolunan enerji sahəsində əməkdaşlığın genişləndirildiyini deyən dövlətimizin

başçısı bu xüsusda BƏƏ-nin aparıcı şirkətlərindən olan "Masdar" in Azərbaycanda investisiya qoyuluşu layihəsini qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev işğal dövründə ərazilərimizdə Ermənistanın törediyi dağıtıllardan danışdı, hazırda Azərbaycanın

həmin ərazilərdə ən müasir şəhərsalma konsepsiyası tətbiq olunmaqla həyata keçirdiyi bərpə-quruculuq işləri barədə məlumat verdi.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev Rusyanın Tatarıstan Respublikası Prezidentinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 29-da Rusiya Federasiyası Tatarıstan Respublikasının Prezidenti Rüstəm Minnixanovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyə-

tini qəbul edib.

Rüstəm Minnixanov Azərbaycana böyük nümayəndə heyəti ilə səfər etdiyini vurğuladı. O, nümayəndə heyətinin tərkibində çoxsaylı şirkətlərin təmsilçilərini

de olduğunu diqqətə çatdırıdı. Rusyanın regionları ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlıq çərçivəsində Tatarıstanın da ölkəmizlə əlaqəlerinin inkişaf etdiyini məmənunluqla bildirdi.

Bakının gözəlliyyindən məmənunluğunu bildiren Rüstəm Minnixanov ölkəmizin sürətli inkişafını qeyd edərək Azərbaycanın sənaye potensialının artırılması istiqamətində görülən işləri vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, iki ölkənin prezidentləri arasındaki dialoq əməkdaşlığımızın bütün sahələrdə inkişaf etdirilməsi üçün əsas istiqamətləndirici amildir. Azərbaycan Prezidenti cari il ərzində yüksəksəviyyəli qarşılıqlı səfərlərin önəminə toxundu, özünün Rusiyaya səfərlərinin, iki ölkənin qanunverici orqanları və hökumətləri səviyyəsində səfərlərin əhəmiyyətini vurğuladı. Ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında regionlararası temasların vacibliyini diqqətə çatdırıran Prezident İlham Əliyev bu xüsusda Azərbaycan ilə Tatarıstan arasında əlaqələrin hərtərəfli inkişafını qeyd etdi.

Görüşdə "KamAZ" in Azərbaycanda istehsalı məmənunluqla

vurğulandı, bu xüsusda işğaldan azad edilmiş Cəbrayılda öten ilin oktyabrında Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Araz vadisi sənaye zonasında "KamAZ" ASC ilə "Gəncə Avtomobil Zavodu" İstehsalat Birliyinin birgə servis mərkəzinin təmelinin qoyulmasının önemi qeyd olundu.

Görüşdə Azərbaycanda və Tatarıstanda fəaliyyət göstərən sənaye zonaları arasında əməkdaşlığı toxunuldu, bu məsələlərin Bakıda keçirilən biznes forumda daha geniş müzakirə ediləcəyi bildirildi.

Söhbət zamanı Azərbaycan-Rusiya hərtərəfli əlaqələri çərçivəsində Azərbaycan ilə Tatarıstan arasında da energetika, neft-kimya, sərmayələr, nəqliyyat, logistika, sənaye korporasiyaları, humanitar, turizm, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələlərinə dair geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışçıları üzrə baş müşavirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 28-də ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışçıları üzrə baş müşaviri Filip Rikeri qəbul edib. Filip Riker ABŞ dövlət katibi Antoni Blinkenin salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırıdı.

Dövlətimizin başçısı salamlara görə minnədarlığını bildirdi, onun da salamlarını Antoni Blinkenə çatdırmağı xahiş etdi.

Görüşdə Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşdırılması, sülh müqaviləsi üzrə danışçıların aparılması ilə bağlı xarici işlər nazirləri səviyyəsində Vaşinqtonda keçirilmiş görüş ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

ABŞ dövlət katibi Antoni Blinkenin Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesini daim diqqətdə saxlaması yüksək qiymətləndirildi.

Daşkəsən rayon Gurbulaq kənd məktəbinə Gəncə şəhər məktəbliləri dostluq səfəri ediblər

Noyabrın 29-da Daşkəsən rayon Gurbulaq kənd ümumi orta məktəbinə Gəncə şəhər M.Ş.Vazeh adına 16 nömrəli məktəbin və Gəncə şəhər M.Müşfiq adına 14 nömrəli məktəbin

Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərimizin xatirəsi anılıb.

İcra başçısı Əhəd Abiyev giriş nitqilə ilə çıxış edərək qonaqları və şagirdləri salamlayıb, tədbirin

şagirdləri qardaşlıq səfərinə gəliblər.

Görüşdə Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyev, Elm və Təhsil Nazirliyinin Gəncə-Daşkəsən Regional Təhsil İdarəsinin müdürü Anar Qədiməliyev, məktəblərin müellimləri, şagirdlər və ictimaiyyət nümayəndləri iştirak ediblər.

Hər üç məktəbi birleşdirən ümumi cəhət məktəblərin Vətən müharibəsi şəhidi olmuş qəhrəman müəllimləridir. Belə ki, İsrafilov Vidadi Vaqif oğlu Daşkəsən rayon Gurbulaq kənd ümumi orta məktəbin riyaziyyat,

İsmayılov Rabil Elbrus oğlu Gəncə şəhər Mikayıl Müşfiq adına 14 nömrəli tam orta məktəbin riyaziyyat, Məmmədov Rəşad Fərəməz oğlu isə Gəncə şəhər M.Ş.Vazeh adına 16 nömrəli tam orta məktəbin tarix müəllimi olublar.

Əvvəlcə Ulu öndər Heydər

təşkilatçılarına təşəkkürünü bildirib. Qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində canını fəda edən şəhidlərimizin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi, onların vətənpərvərliklərinin və qəhrəmanlıqlarının təbliği məktəblilərdə hərbi-vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi işində, təhsildə daha böyük uğurlar qazanmalarında mühüm rol oynayır. Cəmiyyətimiz üçün nümunəvi vətəndaşların yetişdirilməsi, məktəblilərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva minnətdarlığını ifadə edib. Həmçinin deyib ki, yeniyetmə və gənc nəslin milli köklərimizə bağlılıq, dövlətçiliyə sədaqət ruhunda tərbiyə olunması işi peşəsindən asılı olmayaq hər kəsin vəzifəsir. Bu yolda pedaqoji kollektivlərin də zəhməti böyükdür.

Sonra Gəncə şəhər məktəbliləri özləri ilə gətirdikləri hədiyyələri şagirdlərə təqdim ediblər. Görüş çay süfrəsi arxasında davam edib.

Sonda xatire şəkli çəkilib.

Niyazi Bayramov Fergus Auldla görüşüb

Böyük Britaniya və Şimalı İrlandiya Birləşmiş Krallığının ölkəmizdəki fövqələdə və səlahiyyətli səfiri Fergus Auld Gəncə şəhərinə səfər edib. Səfər çərçivəsində səfir Gəncə Şəhər

sənaye şəhəridir. Burada bir sıra sənaye müəssisələri mövcuddur ki, bu da, xarici investorların Gəncə şəhərinə cəlb olunmasına mühüm şərait yaradır. Bununla yanaşı, Gəncədə elm və təhsil

Əliyevin tapşırığı ilə Gəncə şəhərində Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankı tərəfindən dəsteklənən Yaşıl Şəhər Fəaliyyət Planının hazırlanması istiqamətində işlər aparılır. Böyük Britaniyanın "ATKINS Global" şirkətinin də bu layihəyə dəstək olduğunu vurğulayıb. Şəhər rəhbəri bildirib ki, "Yaşıl şəhərlər" programı çərçivəsində icra olunacaq layihələr Gəncə şəhərinə ən aktual ekoloji problemləri, iqlim dəyişikliyi risklərini müəyyən etmək və prioritətləşdirməkdə kömək edəcək.

Fergus Auld səmimi görüşə görə şəhər rəhbərinə öz minnətdarlığını bildirib. O, səfərinin əsas məqsədinin ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi olduğunu qeyd edib. Diplomat onu da vurğulayıb ki, Böyük Britaniyadakı ali təhsil müəssisələri ilə Gəncədə fəaliyyət göstərən universitetlər arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasına dəstək olmağa hazırlıdır.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda hədiyyələr təqdim olunub və xatire şəkli çəkdirilib.

İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramovla görüşüb. Səmimi söhbət şəraitində keçən görüşdə bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

Niyazi Bayramov qonağı salamlayaraq, qədim tarixə malik olan Gəncə haqqında ətraflı məlumat verib. O qeyd edib ki, Gəncə Azərbaycanın ikinci böyük

sahəsinə də diqqət yetirildiyini vurğulayıb. Belə ki, şəhərdə fəaliyyət göstərən 3 universitetdə xarici ölkələrlə tələbə və müəllim mübadiləsi aparılır. Bu da, öz

növbəsində, Böyük Britaniya ilə Gəncə arasında daha bir əməkdaşlığı yol açır.

Həmçinin Niyazi Bayramov qeyd edib ki, Prezident İlham

Vətən müharibəsi şəhidi Nəcəfov Etibar Mehman oğlunun əziz xatirəsi ehtiramla yad olundu

Laçın Rayon İcra Hakimiyyəti rəhbərliyi, Laçın rayonunun Şeylanlı kənd sakini, Vətən müharibəsi şəhidi Nəcəfov Etibar Mehman oğlunun ailə üzvləri, döyüş yoldaşları və yaxınları 26.11.2020-ci il tarixində Ağcabədi rayonu Taxta Körpü ərazisində Şeylanlı kənd qəbiristanlığında dəfn olunmuş Nəcəfov

Etibar Mehman oğlunun şəhid olmasının növbəti ildönümü ilə əlaqədar məzarını ziyarət etmiş, önüne tər qərenfillər düzərek, əziz xatirəsini ehtiramla yad etmişlər.

2-ci Qarabağ, Vətən müharibəsi iştirakçısı Nəcəfov Etibar Mehman oğlu Qubadlı rayonu uğrunda gedən döyüşlər zamanı qəhrəmancasına şəhid olmuşdur. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nəmin edilməsi uğrunda döyüş əməliyyatlarına qatılan və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqların icrası zamanı vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirən şəhid Nəcəfov Etibar Mehman oğlu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin müvafiq Sərəncamlarına əsasən ölümündən sonra "Vətən uğrunda" medalı, həmçinin "Füzulinin azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Cəbrayılin azad olunmasına görə", "Qubadlınin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib. Allah bütün şəhidlərə rəhmət etsin.

Tərtər rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov növbəti dəfə vətəndaşları qəbul edib

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədov növbəti dəfə vətəndaşları qəbul edib. Qəbulda 29 nəfər vətəndaşın müraciəti dinlənilib. Şəhid ailələri və qazilər növbədən kənar qəbul edilib, onların problemlərinə həssaslıqla yanaşılıb.

Qəbula gələn vətəndaşlar əsasən Vətən müharibəsi zamanı evlərinə dəymisi ziyana, işlə təmin olunma, mənzil növbəsinin tezləşdirilməsi, maddi yardım, həyətyanı torpaq sahəsi ilə bağlı mübahisə, sahibkarlıq obyekti tikintisi üçün torpaq sahəsinin ayrıılması, bələdiyyədən əkin üçün icarəyə torpaq sahəsinin ayrıılması, suvarma suyu ilə təminat, Məşgulluq Mərkəzi tərəfindən heyvandarlıq aktivləri ilə təmin olunma, fərdi yaşayış evinin tikintisi üçün icazə və digər məsələlərlə bağlı müraciət ediblər. Onların müraciətləri rayon rəhbəri tərəfindən diqqətli dinlənilib, icra hakimiyyətinin səlahiyyətlərinə aid müraciətlər qanun çərçivəsində həll olunub, digər müraciətlərlə bağlı isə vətəndaşlara müvafiq izahatlar verilib, vətəndaş məmnunluğunu təmin olunub.

Qəbulda vətəndaşlar ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlara, əhalinin sosial rifah halının yüksəldilməsinə göstərilən diqqət və qayğıya görə möhtərem Prezident cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya öz minnətdarlıqlarını bildiriblər.

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN “ŞƏRƏFNAMƏ” ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

(Ardı gələn sayımızda)

1538-ci ildə Bidlis qalasının alınması ilə üşyan hərəkatı ziflədi. Sultan üşyanda iştirak edənləri əf etmək əvəzinə onlara amansız divan tutdu. «Şərəfnamə» dəki məlumatata görə həmin üşyanda iştirak edən Ruzəzi tayasından 400 nəfər öz vətənini tərk edərək Azərbaycana mühacirət etməklə, sultan cezəsindən xilas oldular (76, 443). Lakin bir çox üşyanlılar sultanın əmri ilə edam edildilər və Bidlis əmirliyi osmanlıların əsərəti altına düşdü.

Ruzəzi tayfasının üşyandan sonra kürd tayfalarının üşyanları yənə də davam edirdi. Şah və sultan məmurlarının kürdlər üzərindəki təzyiqi artdıqca mübarizə hərəkatı da qüvvətləndirdi. Xüsusilə XVI əsrə tətbiq edilən vergi kürd əmirlərini taqətdən salırdı, vergini ödəyə bilməyən tayfa başçısı dərhal edam edilir və əmlakı sultan tərəfindən müsadirə olunurdu. Məhz buna görə də XVI əsrin II yarısında ağır vergilərə qarşı olan mübarizə müstəqillik uğrundakı üşyan hərəkatını daha da, qüvvətləndirdi. Həmin dövrək hərəkat İran – kürd tayflarını da əhatə edirdi.

1564-cü ildə I Şah Təhmasib Böyük Luristan³⁷ əmirindən hər il 10 min baş qatır verməsini tələb edirdi. O, bu tələbi Kiçik Luristanın bir hissəsində əmirlik edən Məhəmmədi bəyin də qarşısında qoymuşdu. Lakin Məhəmmədi bəy bu ağır verginin öhdəsindən gölə bilmədiyinə görə 100 nəfər Luristan zadəganları ilə birlikdə şah tərəfindən həbs alındı. Qazi Əhməd Qəzvini qeyd edir ki: «Məhəmmədi elə bir cavan idi ki, Luristandan keçən zəvvarlar həmişə ondan kömək alardılar. Lakin o, 1564-cü ildə tutulub Əlamut qalasında həbs edildi (100, 174). Beləliklə, bu hadisə tayfa içərisində böyük həyəcana və nəhayət, silahlı üşyana səbəb oldu. Tayfa üzvləri başa düşürdülər ki, əmirlik üzərindəki ağır vergi azalara onların da vəziyyəti nisbətən yaxşılaşacaqdır. Məhz buna görə də onlar əmirlik üzərinə qoyulmuş ağır vergiyə qarşı mübarizədə fəal iştirak edirdilər.

Məhəmmədi bəy Luristan zadəganları ilə bərabər Əlamut qalasında həbs olduğu zaman oğlanları, Cahangir, Şahverdi və Əli xan Xürrəmabad mahalında silahlı mübarizəyə başladılar. Lur tayfasının çoxu bu hərəkata qoşuldu. Tayfa üzvləri Məhəmmədi bəyin və onunla birlidə həbs olunan zadəganların azad edilməsini tələb edildilər. Onlar Həmədan, İsfahan və digər məntəqələrdə şah məməruna basqın edib öldürdülər.

Bu zaman Səfəvilərə qarşı Gilanda da üşyan baş vermişdi, buna görə də I Şah Təhmasib Luristan üşyannıñ geniş miqyas almasından qorxaraq onu yatırmaq üçün ciddi tədbirlər görüd, lakin bu bir nəticə vermedi. Bidliş göstərir ki: «Luristan hakimi Şah Rüstəm və sorhəddə olan digər Qızılıbaş əmirləri üşyan təhlükəsini aradan qaldırmaq üçün təşəbbüs göstərdilər, lakin bu nəticəsiz oldu» (76, 50). Buna görə də saray xadimləri və Şah Rüstəm bəy I Şah Təhmasibə bildirdilər ki, üşyani yatırmağın yeganə yolu Məhəmmədi bəyi və onun yoldaşlarını azad etməkdən ibarətdir. Beləliklə də şah, Məhəmmədi bəyi və onun yoldaşlarının azad edilməsini əmr etdi və bununla da Lur tayfasının üşyannı yatırıldı.

Bu üşyan nəticəsində Məhəmmədi bəy şah xəzinəsinə verəcəyi ağır vergidən azad oldu. Eyni zamanda o, Luristanın müstəqil əmiri təyin edildi. Bidliş yazır ki, Məhəmmədi bəy I Şah Təhmasibi və sonra isə II Şah İsmayıllı özündən razı salaraq at vergi verməklə, öz müstəqilliyini qorudu (76, 52).

XVI əsrə Osmanlı və Səfəvi tabeliyində olan müxtəlif kürd tayfları hər iki müdaxiləçi hökumətin zülmənə və vergi sistemindən qarşı mübarizə edir və bəzi hallarda bu mubarizədə birləşirdilər. İskəndər Münçi qeyd edir ki: Düşmən təhlükəsi olduqda kürdlər bir-biri ilə ittifaq yaradır. Lakin bu təhlükə olmadiqda biri-digərinə qarşı düşmən münasibət bəsləyirlər» (47, 781).

Mənbələrdəki məlumatata görə XVI əsrin 32-38-ci illərində Osmanlı hissəsindəki Kürdüstəndə yenidən kürd üşyanları baş vermişdir.

Miyafariqin vilayətində yaşayan Süleymani Tayfasının keçmiş başçısı Ziyaəddin Diyarbəkir hökmərdəri Qızılbaş sərkərdəsi Xan Məhəmməd Ustaclu ilə qohumluq və dostluq itti-façı yaratdıq üçün Kürdüstən I Sultan Salim tərəfindən işgal edildiyi zaman onun bütün torpaqları sultanın xüsusi mülkiyyətinə çevrildi. Sultan Süleyman Qazi zamanında bu əmirlikdə yaşayan tayfa üzərinə ağır vergi qoyuldu. Sultan bu vergilərin toplanması işini Miyafariqin əmiri Bəhlul bəyə tapşırı. Lakin o, vergiləri toplayıb Diyarbəkir xəzinəsinə təqdim edə bilmədi.

Bidliş göstərir ki: «Türklərin Əcəm torpaqlarına qarşı uzun zaman davam edən yürüşləri nəticəsində Süleymani tayfası ağır vəziyyətə düşdü. Onlar sultan vergisini etiraz əlaməti olaraq öz vətənlərini tərk etməyə məcbur oldular» (76, 267-270).

Öz əmirliklərini tərk edən bu tayflar Azərbaycan sərhədlerinə köcdülər. Cənubi sərhəddə yaşayanların vergiləri nisbətən az müyyən edilirdi. Beləliklə də Süleymani tayfası sultan xəzinəsinə verəcəkləri bütün vergiləri ödəməkdən imtina etdi.

Ağır və dözləməz vergiyə qarşı mübarizə Kürdüstənin başqa vilayətlərini də büründü. Süleymani tayfaçından sonra başqa tayflar da hər cür vergi rüsumlarını ödəməkdən boyun qaçırdılar. Şahsuvər adlı bir şəxs vergi əlehinə başlanan mübarizənin başında durdu. Şahsuvər Bayazid qalasının mirlivisi idi³⁸. Bidliş yazır ki: «O, Süleymani tayfası və başqa tayflar dan ibarət 1000-dən artıq adam ətrafına topladı və Osmanlı sultanına veriləcək bütün vergiləri rədd etdi (76, 270). Sultanın əmrinə görə Bəhlul bəy o rayonların vergisini toplamaq və

Diyarbəkir xəzinəsinə təhvil vermək üçün oraya göndərildi. Lakin Süleymani tayfası ona müqavimət göstərdiyinə görə iş silahlı vuruşma ilə natiçələndi. Nəhayət, Bəhlul bəy öldürüldü və vergi toplanmadı. Bəhlul bayın ölümündən sonra oğlu Əmir xan tayfaya başçı oldu. O da tayfa üzvləri ilə yaxşı rəftar etmədi və tayfa içərisində üşyan hərəkatı yenidən gücləndi. Sultan, Əmir xanı və onun tərəfdarlarını edam etməklə, üşyan hərəkatının qarşısını aldı.

Sultan, Əmir xanın qardaşı Ömer bəyi Miyafariqin əmri təyin etdi. Bidliş qeyd edir ki: «O, Diyarbəkir xəzinəsinə ildə 4 xalvar³⁹ qızıl, başqa vergi rüsumlarını ödəməli idi. Lakin Ömer bəy bu işin öhdəsindən gölə bilmədi» (76, 271). Odur ki, III Sultan Məhəmmədin (1594-1603) əmrinə əsasən Miyafariqin əmirliliyi əsil varisi Ömer bəyən alındı və İbrahim bəy Axsaga verildi. Bu hadisədən sonra Ömer bəy bir sıra kürd əmirliklərini köməyi ilə sultan vergisini toplamağa səy göstərdi, lakin bir natiçə olmadı. Bundan sonra o, öz silahlı qüvvəsi ilə birləşdə sultan hökumətinə qarşı çıxdı, lakin qüvvəsi az olduğundan təxribatlıq yolumu seçdi. Ona görə də Bidliş onu qarətçi və yokşən kimi qeyd edir (76, 271).

Həmin dövrədə baş verən üşyanlardan biri də Osmanlı hakimiyyətinə tabe olan Bəxti tayfasının silahlı üşyandan ibarət idi. Bu üşyan əsasən Osmanlı sultəni tərəfindən həmin tayfaya təhvil edilən əmira qarşı idi.

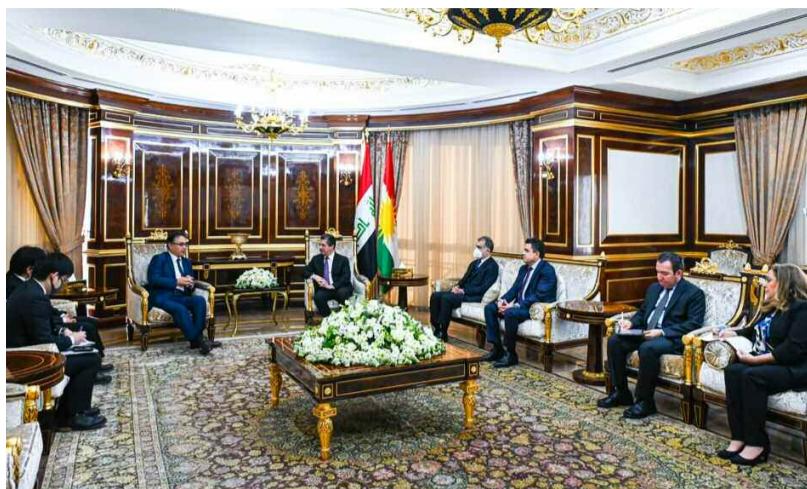
Mənbələrdəki məlumatata görə vezir Fərhad paşa 1582-ci ildə Əmir Əhəməd adlı bir şəxsən 112 min florin pul alaraq onu Cəzirə əmri təyin etdi. Lakin Bəxti tayfası əsil varis Əmir Həsərin əmri olmasına istadiyinə görə Fərhad paşa bildirdilər ki, Sultan Süleyman Qazinin əmrinə görə tayflar istədikləri şəxsi özlərinə başçı seçməlidirlər: «Biz isə Əmir Əhəməd deyil, Əmir Nasiri istəyirik». Bidliş qeyd edir ki: «Nazir bu sözdən qəzəbləndi və dərhal Əmir Nasirin öldürüləməsini əmr etdi» (76, 136).

Cəzirədə yaşayan müxtəlif kürd tayfları bu hadisədən çox qəzəbləndilər. Bundan sonra Əmir Nasirin qardaşları: Əmir Şərəf, Əmir İzzəddin və Əmir Əbdəl silahlı mübarizəyə başladalar. Bəxti tayfası ilk günlərdən bu mübarizəyə qoşuldu. Tayfa üzvləri Nazir Fərhad paşa tərəfindən Cəzirə əmri təyin edilmiş Əmir Əhəməd qoymağı və Əmir Nasirin intiqamını almağı öz qarşılırlarına məqsəd qoydular. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Vəziyyəti belə gəren Əmir Əhəməd İstanbula qaçı, lakin onun tərəfdarları vuruşurdular. 40 gün davam edən silahlı vuruşma Bəxti tayfasının qələbəsi ilə nəticələndi. Bu hadisə III Sultan Muradı çox qəzəbləndirdi. O, Mosul əyalətinin bəylər-bəyisi Hüseyin paşa başda olmaqla Cəzirəyə Kürdüstən əmirliklərindən ibarət böyük bir ordu göndərdi və bu əyaləti guya tacavüzkərlərdən xilas etmək haqqında lazımı göstəriş verdi. Bidliş yazır ki: «Sultan başqa özbaşınalıq edənlər ibarət dərəcədən olaqanlıqda qoşuldu. Bəxti tayfası Cəzirə əyalətinin bir sıra şəhər və kəndlərin silah gücünə özlərinə tabe etdi. Və

Başbakan, Japon heyeti ile görüştü!

Başkent Erbil'de bulunan Japonya'nın yeni Irak Büyükelçisi Futoshi Matsumoto

iyileştirmek için Japon uzmanlığı ve deneyiminden istifade edilmesine dechinildi.

ve beraberindekiler, Başbakan Mesrur Barzani tarafından kabul edildi.

Başbakan ve Japon heyetin görüşmesinde, Kurdistan Bölgesi'ndeki eğitim durumunu

Kurdistan Bölgesi Başkanı Mesrur Barzani, bu görüşmede yeni görevi nedeniyle Japon büyikelçiye tebrik ederek görevlerinde başarılılar diledi.

ABD'den Türkiye'ye mesaj: Rojava operasyonundan vazgeç!

ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü General Pat Ryder

cak olan harekatın IŞİD grubuya mücadelede elde

Ankara'ya Rojava ve Suriye'nin kuzeyine düzenlemeyi planladığı kara harekâtından vazgeçme için çağrı yaptı.

General Pat Ryder, yapıla-

edilen kazanımları baltalayabileceğinin altın çizdi.

ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü, "Çatışmaların devam etmesi, özellikle de bir kara

İkili ilişkilere temas eden Başkan, Kurdistan Bölgesi ile Japonya arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi için büyikelçiye, Kurdistan Bölgesi Hükümeti'nin tam desteğini ifade etti.

Kurdistan Bölgesi'ndeki faaliyet alanlarına degenen Japonya'nın Irak Büyükelçisi Matsumoto ise, Irak ve Kurdistan Bölgesi'nde özellikle su, kanalizasyon, elektrik, imar planları ve mülteci ve yerinden edilmişlere insani yardım alanlarındaki faaliyet ve projeleri hakkında konuştu.

Ayrıca taraflar görüşmede, Kurdistan Bölgesi'ndeki eğitim ve okulların durumunun iyileştirilmesi ve bu alanda Japonya tecrübesinden istifade edilmesini de konuştu. **PeyamaKurd**

Finlandiya'dan NATO mesajı: Tarih vermeyen tek ülke Türkiye!

Finlandiya ve İsveç'in NATO'ya üyelik süreci devam ederken Finlandiya Dışişleri Bakanı Haavisto, ülkesinin üyeliği konusunda Türkiye'nin tarih vermeyen tek ülke olduğunu ifade etti.

Romania'nın başkenti Bükreş'te NATO dışişleri bakanlarının yaptıkları toplantı sonrasında gazetecilere konuşan Haavisto, Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliklerini bugüne kadar onaylamayan Macaristan'ın Şubat 2023'te onay vermemi taahhüt ettiğini kaydetti. Basına açıklamalarda bulunan Finlandiya Dışişleri Bakanı Haavisto, Türkiye'yi tarih verme konusunda uyarırken, Çavuşoğlu ise olumlu adımları gördüklerini ancak bazı konularda "somut gelişme" olmadığını kaydetti. Açıklamalarında İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliklerini onaylama konusunda Türkiye'nin henüz tarih vermediğini belirten Haavisto, "Bu, olumlu bir mesaj... Bu, özellikle Finlandiya ve İsveç'in birlikte olduğunun ve Macaristan'ın ön koşulu olmadığından altın çiziyor" sözlerine yer verdi.

CENTCOM'dan Rojava'daki tahliyeye ilişkin açıklama!

ABD'nin, Rojava bölgesindeki diplomat dahil sivil personeli Erbil'e çektiği iddiaları ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından

dan doğrulanırken, CENTCOM, bölgedeki Amerikan askerlerinin güvenliği dolayısıyla tahliyenin yapıldığını açıkladı. Türkiye'nin, Rojava'ya yönelik operasyonları nedeniyle ABD, Demokratik Suriye Güçleri (DSG) ile devrilerin azaldığını duyururken, Rojava'daki ABD'li diplomatlar dahil sivil personelin Kürtistan Bölgesi'nin başkenti Erbil'e çektiği açıklandı. Bölgedeki personelin tahliyesine ilişkin basının açıklamasına yanıt veren Merkez Kuvvetler Komutanlığı (CENTCOM), "Suriye'deki personel hareketlerimiz hakkında konuşamayız, bunu yapmak güçlerimizi tehlikeye atar" mesajında bulundu. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın yazılı açıklamasında, benzer sorular aldıklarını kaydederek daha önce yaptıkları gerilimi düşürme çağrısı yineledi. Ayrıca konuya dair ABD Dışişleri yetkilileri ise, iddiaları doğrularken geçen hafta yapılan açıklamanın ötesinde bir yorum yapmayacaklarını bildirdi.

Amedspor taraftarı 'Amed Tahir Elçi Stadyumu' adını kullanacak

Amedspor taraftarları, Diyarbakır Stadyumu adı yerine artık "Amed Tahir Elçi Stadyumu" ismini kullanacaklarını sosyal medya hesaplarından duyurdu.

Amedspor taraftar grubu Barikat, Amedspor maçlarının oynadığı "Diyarbakır Stadyumu" adını artık kullanmayacaklarını, onun yerine "Amed Tahir Elçi Stadyumu" ismini kullanacaklarını açıkladı.

33 bin kişilik stadın, adında fiili değişikliğe gittiğini sosyal medya hesabından açıklayan Barikat, "Barikat & Mor Barikat olarak bugünden itibaren Diyarbakır Stadyumu olarak bilinen mevcut stadımızın ismini Amed Tahir Elçi Stadyumu olarak kullanacağımızı ve büyük Amedspor taraftarına bildirmek istiyoruz" paylaşımında bulundu.

Kaynak: Amedspor taraftarı 'Amed Tahir Elçi Stadyumu' adını kullanacak rupelanu.org

BM'den Türkiye ve DSG'ye çağrı

Birleşmiş Milletler (BM) Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen, Türkiye ve Demokratik Suriye Güçleri'ne (DSG) bir an önce gerilimi düşürme çağrısında bulundu.

BM Güvenlik Konseyi oturumunda konuşan Pedersen, son aylarda Rojava'da Türkiye ve desteklediği muhalif gruplar ile DSG arasında yaşanan çatışmaların yavaş yavaş arttığını ve "şiddetin Türk topraklarına sıçradığına" dikkat çekti.

Durumun, "endişe verici ve tehlikeli" olduğunu belirtti.

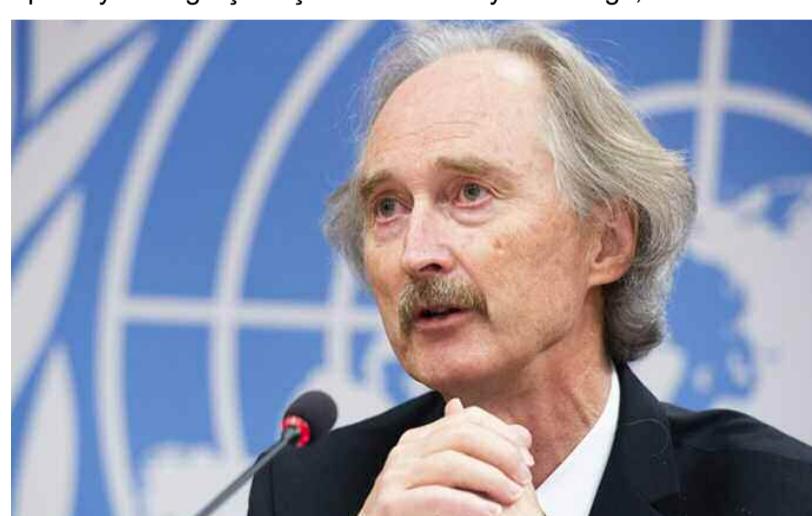
BM Güvenlik Konseyini "bir aktörün düzenleyeceği geniş çaplı askeri operasyonların diğer alanlardaki olası zincirleme etkileri" konusunda uyarın BM temsilcisi şöyle devam etti:

"Daha fazla siyasi sürece ihtiyaç var"

"Bir nevi yol ayrılmında olduğumuzu hissediyorum. Görece sakin geçen üç yılın

ardından büyük bir askeri operasyonun gerçekleştirilmesi

Suriye'nin daha fazla askeri faaliyete değil, daha fazla

düşüncesi, beni rahatsız ediyor. Bunun Suriyeli siviller ve daha geniş anlamda bölgenin güvenliği açısından ne anlama geleceğine dair endişelerim var. Sorunun siyasi yollarla çözümü için şu an hiçbir ciddi çaba olmamasının etkisiyle gerilimin artma ihtimali de beni aynı şekilde endişelendiriyor.

siyasi süreçte odaklanılmaya ihtiyacı var." Ayrıca Suriye'deki tüm aktörlere, "itidalli olma, sükunetin sağlanması için çaba gösterme, ülke genelinde ateşkes için adım atma ve terörle mücadelede uluslararası insan hukuk çerçevesinde yaklaşım gösterme" çağrılarında bulundu. **PeyamaKurd**

ENKS 4. kongresinin sonuç bildirgesini açıkladı

Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) 4. kongresinin sonuç bildirgesini açıkladı. Kongrenin 28 Kasım'da gerçekleştirildiği belirtilen açıklamada, siyasi program üzerinde çalışıldığı ifade edildi.

Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) 4. kongresinin sonuç bildirgesini yayınladı.

Sonuç bildirgesinde, "Belirlenen yerde kongremizin yapılmasına PYD militanları engel olmasına rağmen 4'üncü kongremizi "Birleşik, çok taraflı ve demokratik bir Suriye" sloganı ile çeşitli yerlerdeki toplantılarla gerçekleştirdik" denildi.

Kongrenin 28 Kasım'da gerçekleştirildiği belirtilen açıklamada, siyasi program üzerinde çalışıldığı ifade edildi.

Kongre sonuç bildirgesinde, "Kongrenin belirlenen salonda yapılmasının yasaklanmasıını kınıyoruz. Sürmekte olan krizin ve Suriye halkın siyasi çözüme ulaşmasını engelleyen trajedinin sorumlusu Suriye hükümetidir" denildi.

Bildirgede uluslararası toplum ve Suriye krizinin taraf ülkelerinin 2254 sayılı kararın uygulanmamasından sorumlu olduğu ifade edildi ayrıca; silahlı grupların Efrin, Girê Sipî ve Serê Kaniyê'de neden olduğu tüm halk ihlalleri ve demografik değişim kınandı.

Heyet Tahrir El Şam'in Efrin'i işgalinin de kınadığı bildirgede, uluslararası toplumdan, Tahrir El Şam ve diğer silahlı grupları Efrin'den çıkararak, göç eden halkın evlerine geri dönmelerini sağlaması talep edildi. istedî.

ENKS kongresinin sonuç bildirgesinde, PYD de 'otoriter yönetim' ile suçlanarak kınandı, ayrıca Uluslararası Koalisyon'dan Türkiye'nin, Rojava ve Kürdistan Bölgesi'ne yönelik askeri operasyon tehditlerine son vermesi istendi.

Tovên dijberiyê û qelemên tûj

Li gor min sedema tovên dijberiyê û qelema tûj li dij hev, ew e ku hin ji siyasetmedarêni ji salên 1970 mane û dema dibin endam an rêvebir êdî tehâmulâ hevalên xwe yên bi salan, nakin. Ji ber ku ew hevalê wî ne bi wî re ye an di partî û tevgera wî de kar nake. Lê fêm nake ku bi mejiyê 1970 û 80 mirov nikare civata sala 2022an bi rê ve bibe.

Hezar mixabin ku partî û tevgeren niha hene, bi serokatî û di rêvebiriya salmezinan de angò bi kadroyen salên 70/80 karê siyâsî dikin ew jî nabe. Ji ber ku her yekî ji wan çend çiv dane xwe.

Partî û tevgeren xwe belav kirine, dilê hevalên xwe hiştine, emrê kuştina hevalên xwe dane. Bi hezar fen û fûtan derew li hevalên xwe kirine. Partî an tevger ji bona malbata xwe bi karanîne. Niha dîsa ew têne ba hev. Dibêjin em ê ji bona kurdistanek azad kar bikin. Ji nûde çend kesen dilsozêne welatê xwe jî ji wan bawer dike û li gor gotinêne wan, dilê hevalên xwe yên bi salan bi hevre êş kişandibûn, di zîndanê de, di tepsiyeke de nan bi hevre xwaribûn, dihêlin. Ji ber vê ye partî û tevgeren niha bi ser nakevin û dê nikaribin bi serkevin.

Serok û rêvebirin tu partî û tevgeren naxwazin an nahêlin zarokêne wan bi karê siyâsî û rêxistinê ve mijûl bikin. Zarokêne xwe didin xwendin û dikin xwedî karêne baş. Bûk an zavayê gelekan ji wan jî dibin tirk.

Di karê partî û tevgeren niha de lêpirsîn tune ye. Kî çawa

dixwaze wê dike. Hesabpirsîn tune ye. Loma partî û tevgeren niha bêtirêne wan bûne şexsî. Bi karê şexsî û bi şexsan ve mijûl in.

bernameyan tevbigerin. Hema carekê jî be endamên wan partî û tevgeran lêkolînekê li ser serok û berpirsîn xwe bikin da ku fêr bikin wan di jiyanâ xwe ya 40/50 salan de bi ci mijûl bin û ci kiribûn û dikin. Sede-ma ji partî an ji tevgera xwe bi dûrketina wan ci bû.

Bi wî aqilê ku li ser asasê ne hevalên min e, ne baş an bi kêr nayê, berdin. Li gor zanîn, kanîn û bîrewiriyê mafê kesan bê parastin. Divê kesen bê partî an tevger kêm neyên dîtin, gelek ji wan ji yêndamên partî an tevgeran, zanatir û jîrtir in.

Heger bi rastî em azadiya Kurdistanê dixwazin, divê em berê ciwanen xwe çalak

bikin ew jî ji xwe de destpêkirinê dibe. Ez ê zarokêne xwe ji karê siyâsî û partiyê dûr bigirim û bêjim çima ciwan tune ye? berdin. Her berpirsek zarokekî xwe bixin nava tevgar an partiya xwe mesele tê halkirin. Lê nakin...

Careserî

Li gor min divê wan kadroyen salên 70/80 dev ji rêvebirî û serokatiya partî û tevgeren berdin. Li şûna xwe zarokêne xwe bixin nava karêne siyâsî da ku ew bikin rêber. Di hemî kar û wazifeyan de divê hesab dayîn û stendin hebe. Divê bi tena xwe li gor meji û aqilê xwe, kes tevnegere. Partî û tevgeren heyî divê ji bin kontrola şexsan derkevin. Li gor destûr û

Bila kes nebêje ciwan tune ne. Hene û gelek in, lê mixabin sal mezin rê nade wan ku ew bikin rêvebir. Ji ber ku piraniya salmezinê ji salên 1970/80 têne û dî di ware nefsi de nexweş in. Lê kes vê rastiyê qebûl nake.

Meji û aqilê bi hevrekarkirin û avakirina sîwaneke neteweyî bi kurdên bakur re çênebû ye. Heta ku mirov nebe neteweyî, mirov nikare di bin sîwaneke neteweyî de bi hevre ji bona azadiya gelê xwe kar û xebatê bikin.

2254 cibicî bike.

– Kongreyê tekezî li ser, giringiya pabendbûna opozisyonâ Sûriyê bi bijardeya siyâsî, danûstandinan, yekrêziya opozisyonê û pabendbûna wê bi naveroka daxuyaniya Riyad 2, bi taybet xalêne ku bi doza Kurdî ve girêdayî ye, weke pirseke niştimanî û destûrî û naskirina mafênet netewî yên gelê Kurd li Sûriyê, kir.

– ENKSê hemû cureyên binpêkirin û tawanên komên çekdar ên ser bi Tirkiyê ve û yên girêdayî îtlafê li Efrîn, Serê Kaniyê û Girê Sipî û guhertina demografi li wan bajaran û hemû erdînîgariya Sûriyê, şermezâr kir.

– ENKSê derbasbûna Heyet Tehrîr El-Şam (Eniya El-Nusra) ya ku weke rêxistîneke terorist tê binavkirin, bo Efrînê şermezâr kir û bang ji bo derxistina wê û hemû komên çekdar ji bajêr kir.

– ENKSê bang li civaka navdewletî kir ku vegereke ewle ya koçberan bo malen

xwe misoger bike, rêveberiya herêmê radestî xelkê wê yên resen bike û parastina ewlekarî ji wan re peyda bike.

– ENKSê desthilata takrewî ya PYDê li herêmê şermezâr kir.

– ENKSê bang li Hevpeymâniya Navdewletî kir rê li ber gefen Tirkîye derbarê operasyonê leşkerî rawestîne û her wiha daxwaz ji PKKê kir ku xaka Rojava û Başûrê Kurdistanê ji bo şerê xwe yê bi Tirkîye re bikar neyîne.

– ENKSê bal kişand ser giringiya pêşxistina çanda pêkvejiyanê û xurtkirina têkilîliyên di navbera hemû pêkhateyên de.

– ENKSê tekezî li ser yekrêziya navmala Kurdî kir, Ji bo xurtkirina rola encûmenê di warê neteweyî û niştimanî de û rolâ Kurdan di piroseyâ siyâsî û paşeroja Sûriyê de û bang li HSD û aliye Amerîkî kir ku berde-wamîyê bidin danûstandinê Kurdî.

darkamazi.info

ENKS kongreya xwe pêkanî û kiryara çekdarên PYDê şermezâr kir!

qedexekirina lidarketina kongreyê li bajarê Qamişlo ji aliye hêzên asayışê ve şermezâr kir û tekezî li ser yekrêziya navmala Kurdî kir.

ENKSê diyar kir, di civînên kongreyê de Rapora Siyasî, Bernameya Siyasî û Sîstema Bingehîn hatin gotûbêkirin, ji bo ku bi qonax, pêşketin û pêşhaten kirîza Sûriyê re bûn, bigunce.

ENKS amaje bi wê yekê kir, di civînên kongreyê de hejmerek biryar û rasperdeyan hatin girtin, ji

wan:

– Beşdaran rêgirtina lidarxistina kongreyê li salona destnîşankir û li cihê alternatif, ji aliye çekdarêne ve şermezâr kirin.

– Hikûmeta Sûriyê di ber berdewamiya krîzê û eş û azara gelê Sûriyê de berpîrs e. Di vî warî de, kongreyê bang li civaka navdewletî û welatên pêwendîdar kir ku bi erkê xwe rabin, riya çareserîya siyâsî aktîv bikin û fişarê li rîjîma Sûriyê bikin, ta ku biryaren navdewletî û di serî de biryara

Heyeta diasporyê ya Keldaniyan seredana Mesrûr Barzanî kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî heyeta Keldaniyan ya diasporyê qebûl kir. Di qebûlê de Barzanî ragihand ku wê li Herêma Kurdistanê çanda

pêkvejiyanê, baweriya azad û parastina mafêن pêkhateyan her wext bê parastin. Di heyeta Keldaniyan de serokê Yekîtiya Keldaniyan yê Navdewletî Samo Yano, nûnerên Keldaniyan yên Bakûrê Amerîkayê, yê Awrûpa, yê Iraqê û Herêma Kurdistanê amade bûn.

Di hevdîtinê de Barzanî ji ber desteka diaspora Keldaniyan ya ji bo aştiyê û xwurtkirina çanda pêkvejiyanê ya li Herêma Kurdistanê sipasiya wan kir û xwest ji bo pêşdebirina geşepêdana Herêma Kurdistanê destekê bidin herêmê.

Mesrûr Barzanî her weha ji heyetê xwest ku Keldanî û Xîristiyanen li derveyê welat dagerin Herêma Kurdistanê û roleka aktîv di geşepêdan û pêşdeçûna Kurdistanê de rol bigrin ser xwe.

PeyamaKurd

Kongreya 26an ya yekitiya nivîskarêni Kurd li Swêd

Yekîtiya Nivîskarêni Kurd li Swêdê (YNKS) îşev (2022-11-27) kongreya xwe ya 26an li Kitêbhanaya Kurdî ya Stockholmê pêk anî. Rapora xebatê ji alîyê seroka YNKS Nesrin Rojkan û rapora aborî jî ji alîyê Zinar Soran ve hate pêşkêşkirin. Piştî pêşkêşkirin û gotübêjîn li ser raporan, komusyona destûra nû (Mistefa Aydogan, Salim Çelîker û Serdar Roşan) li ser xebata reşbeleka destûra nû agahdarî da û pêşneyarêni xwe yên di vî warî de pêşkêşî kongreyê kir. Piştî gotübêjîn li ser reşbeleka destûrê, ew weke destûra nû hate qebûl kirin.

Li gorî destûra nû, M. Alî Kut di kongreyê de weke serokê YNKS hate hilbijartin. Ji bo Komîteya Kargê jî Têmûrê Xelîl (sekreter), Zinar Soran (berpirsiyarê darayı) û Hêdî Gomerî hatin hilbijartin. Ji bo Komîteya Revîsor jî M. Selîm Uzun û Paşa Birodrê hatin hilbijartin. Kongre bi biryar û pêşniyarêni endamê kongreyê dawî hat.

PeyamaKurd

Nêçîrvan Barzanî: Herêma Kurdistanê wê her tim faktora aştî û aramiyê be!

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, derbarê serdana xwe ya Bexdayê de bal kişand ser êrîşen Tirkîye û Iranê yên sînorêni Herêma Kurdistanê û got: "Wê Hewlîr û Bexda ji bo parastina ewlehiya sînoran bi hemû awayî hevkârî û hemahengiyê bikin û bi welatêni cîran re jî hevahengî û hevkariyê bikin û tedbîrêne pêwîst werbigrin."

Serokatiya Herêma Kurdistanê iro Dûşemê 28ê Mijdara 2022yan li ser serdana Bexdayê ya Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî daxuyaniyek belav kir û tê de ragihand: "Serokê Herêma Kurdistanê di çarçoveya serdana xwe ya Bexdayê da, ligel Serokwezîrê Iraqa Federal û aliyêni siyasiyêne pêşhatan rewşa emnî û siyasiya ya welat gotübêjî kirin û tekezî li ser hevkârî û hevahengiya di navdera tevahiya aliyan kir, ji bo piştevanîkirina li Hikûmeta Federala nû ya Iraqê û serxistina karnameya wê. Herwiha bi hev re karkirina ji bo çareserkirina pirsgirêkîn di navbera Hewlîr û Bexdayê yên di warê maddeya 140ê, bûdce û şayesteyê darayı, rewşa Şingalê û pirsgirêkîn welat bi giştî bi rîya diyalog li ser esasê destûrê û parastina aramî û serweriya welat kar

kirin."

Di daxuyaniyê de hat diyarkirin: "Nêçîrvan Barzanî û Serokwezîr Sudanî bi temamî hevnîrîn bûn û dupat kirin ku bi ti awayî rî ji tu gef û kiryarêne leşkerî li sînorêni Herêma Kurdistan û Iraqê li hember welatêni cîran nayê dayîn, ji bona vê armancê jî, wek hertim, hevkârî û alîkariyan pêşkêşî penaberan dikin, lê belê rî li ber hebûna grûpêن çekdar li Herêma Kurdistanê nayê dayîn, ji ber wê jî Hewlîr û Bexda dê ji bo parastina ewlehiya sînoran bi hemû awayî hevkârî û hemahengiyê bikin û bi welatêni cîran re jî hevahengî û hevkariyê bikin û tedbîrêne pêwîst werbigrin."

Hat diyarkirin ku Nêçîrvan Barzanî hemû alî piştarst kirine û

PeyamaKurd

Li Colemêrgê rîya zêdetirî 150 niştîngehan hat girtin

Hat ragihandin ku ji bor firtoneyê û barîna berfê li bajarê Colemêrgê yê Bakurê Kurdistanê, rîya zêdetirî 150 niştîngehan hatiye girtin û xebatêni vekirina rîyan berdewam dikin.

Li gorî zanyariyê İdareya Taybet a Parêzgariya Colemêrgê

dane, navenda bajêr û navçeya Geverê jî di nav de, rîyê 45 gund û 110 mezreyan ji ber firtone, berf û rewşa xirab a hewayê ji çûnûhatinê re hatine girtin.

Hat diyarkirin ku tîmîn têkoşîna berfê ji bo vekirina wan rîyan dixebitin û tîmîn şaredariyan jî

xebatêni paqîjkirina berfê li navendêni bajar, tax û kolanan dewam dikin.

PeyamaKurd

Serokê berê yê Baroya Amedê Tahir Elçî hat bibîranîn

Serokê berê yê Baroya Amedê Tahir Elçî ku li ber Minareya Çar Ling a li Amedê hatibûn kuştin, iro di 7emîn salvegera kuştina xwe de bi çalakiyeke girseyî li Amedê hat bibîranîn.

Serokê berê yê Baroya Amedê Tahir Elçî roja 28ê Mijdara 2015an dema dixwest li ser dorpeç û têk-dana navçeya dîrokî ya Sûra Amedê ligel çend nûnerên saziyêni civaka sîvîl û xelkê navçeyê daxuyaniyek bide çapemeniyê li ber Mînareya Çar Ling a Sûrê teqe lê hat kirin û di encam de canê xwe ji dest da.

Tahir Elçî her sal di vê rojê de ji alîyê gelek kesan ve li çendîn parêzgehêni Bakurê Kurdistanê tê bibîranîn. iro jî li Amedê bi boneya salvegera 7an a terorkirina Elçî, çalakî birêve çûn.

Grûbek li pêşîya Dadmendiya Amed, civîya û ji wê derê heta Mînareya Çar Ling a Sûrê ya ku êrişîa terorê lê hat kirin, meşîya. Di grûbekê de

Alîkarê Serokê Yekîtiya Baroyen Tirkîyeyê (TBB) Gurkan Altun û Turkan Elçi ya hevjîna Tahir Elçî jî hebûn.

Cîgirê Serokê Yekîtiya Baroyen Tirkîyeyê Gurkan Altun li vê derê axîvî û diyar kir, ew Tahir Elçî bi hezkirin, rîzdarî û rehmet bi bîr tînin û wiha dewam kir: "Serok Tahir dengê bêkesan bû, çavê nabînayan bû, hiqûqnasekî baş bû. Li ku dera Tirkîyeyê bêhiqûqiye hebüya, dengê wê derdiket, gotina xwe digot û alîgirê aştiyê bû."

Endamê Rêveberiya Yekîtiya Baroyan a Tirkîyeyê

Alî Bayram ji Rûdawê re ragihand ku piştî 4 sal û nîvan doz hate vekirin û ew tekeziyê li ser darizandineke dadperwerane dikin.

Alî Bayram got: "Tevî ku hemû belge hatine komkirin, lê iradeyeke baş ji bo piştraskirinê nîne. Em heta niha jî dadperweriyê di dozê de nabînîn û hêviyên me yê zêde bi dozê nemane."

Serokê Baroya Amedê Nahit Eren jî di civîna rojnamevanî de ragihand ku 28ê Mijdara 2015an destpêka dîrokeke tarî bû li Tirkîyê ku piştî wê rojê binpêkirinê mafêن mirovan bi awayekî dramatîk zêde bûn, azadî û mafên bingehîn hatin rawestandin, bi deh hezaran mirovan koç kirin, di pirsgirêka herî girîng û biş-

dramatîk zêde bûn, bi deh hezaran mirovan koç kirin.

Nahit Eren amaje bi wê yekê jî da ku tevî derbasbûna 7 salan di ser terorkirina Tahir Elçî re lê heta niha tawanbar nehatine naskirin û cezakirin.

Eren got: "Serokê Baroya Amedê parêzer Tahir Elçî berî 7 salan iro li ev cihê ku em niha lê ne ji bo parastina mîrata dîrokî û çandî ya vî bajarî kevnar û li dijî şer, operasyon û pevcûnan bo bilindkirina dengê aştiyê ji me hat vegetandin. Dîroka 28ê Mijdara 2015 a vegetandina hiqûqnasekî hêja û parastvanê mafêن mirovan, li Tirkîyê di heman demê de bû destpêka dîrokeke tarî. Şerîn ku li vê qada dîrokî destpêka kir, piştî wê bi awayekî xirabker berdewam kir, binpêkirinê mafên mirovan bi awayekî dramatîk zêde bûn, azadî û mafên bingehîn hatin rawestandin, bi deh hezaran mirovan koç kirin, di pirsgirêka herî girîng û biş-

wat a welat de di pirsa Kurd de careke din siyaseta ewlehiyê hat destpêkirin. Tevî ku 7 sal bi ser vê kuştina tarî re derbas bûne, tawanbar heta niha nehatine tesbîtkirin û cezakirin."

Serokê Baroya Amedê herwiha da zanîn ku daxwaza malbata Elçî, hiqûqnasekîn û civakê nehatine cîbicîkirin û got: "Ji destpêka bûyerê ve ne jidil bûna darazê û geşdanen sosret ên di dema lêpirsinê de nîşanî me da ku iradeyeke ku naxwaze ev kuştin bê eşkerekirin heye. Tevî nexwestina derketina rastiyan bi hewlê Baroya Amedê û parêzeren malbata Elçî, piştî bûyerê bi 4 sal û nîvan idianameyeke qels hat amadekirin û pêvajoya dadgehê hat destpêkirin." Endamên lijneya rêveberinê ya Yekîtiya Baroyen Tirkîyeyê, hin parlementerên HDPyê, serokê Baroyen herêmê û parêzer besdarî çalakiya bibîranînê bûn.

Rûdaw

Nêçîrvan Barzanî serdana Bexdayê dike

Hat ragihandin ku iro Yekşemê 27ê Mijdarê Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî serdana Bexdayê dike.

Wê Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî iro serdana Bexdayê bike û bi hejmarek serkirdeyên siyasî yên Iraqê hevdîtinan bike.

Serokatiya Herêma Kurdistanê diyar kir, birtyar e iro Yekşemê Serokê Herêma Kurdistanê bernameya xwe ya serdana Bexdayê temam bike û bi hejmarek serkirde û berpirsêñ payebilind ên Iraqê re biceve.

Hat zanîn ku Nêçîrvan Barzanî dê li Bexdayê bi Serokê Hevpeymaniya Ezm Musenna Samerayî, Şêwirmendê Asayışa Neteweyî ya Iraqê Qasim El-Eracî, Serokê Tevgera Hîkme Emmar Hekîm, serokwezîrê berê yê Iraqê Adil Ebdulmehdî û Ebû Kerer û Serokê Ofîsa Siyasî ya Nehcî Wetenî Ebû Kerar û Tevgera Sedr re biceve. Li gorî zanyariyan birtyare Nêçîrvan Barzanî, li ser mijarêñ wekî êrîşen û Tirkîyeyê li ser Herêma Kurdistanê û çareserkirina keshayêñ navbera Hewlîr-Bexdayê bi aliyêñ siyasî û deshilatdarêñ hikûmeta Iraqê re dê danûstandinan bike.

PeyamaKurd

Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ji bo Jîna Emînî

Weqfa Mafêñ Mirovan a Tahîr Elçî cara yekeme xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê belav dike. Ev xelat ji bo keça Kurd Jîna Emînî hate dayîn. Jîna li Iranê bi destê polîsan ûncama işkenciyê jiyana xwe ji dest dabû. Jîna li rojhilate Kurdistanê û Iranê bû simbola berxwedanê û ji roja Jîna jiyana xwe ji dest

dayî heta niha li Iran, rojhilate Kurdistanê û gelek deverêñ cihanê xwepêşandan li dijê hovitiya melayêñ Iranê berdewam e.

Weqfa Mafêñ Mirovan a Tahîr Elçî iro danê evarê bi sedema salvegera serokê berê yê Baroya Amedê Tahîr Elçî ku di 28ê mijdarê de hatibû kuştin li li Eywana Konferansê ya Tahîr Elçî ya Baroya Amedê çalakiyek saz kir. Di çarçoveya çalakiyên weqfê de merasîma "Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî" ya yekemîn jî hat li darxistin.

Hevjîna Tahîr Elçî, Turkan Elçî diyar kir ku ew xelet care yekemîn e tê dayîn û da zanîn ku "Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî" diyarî Jîna Emînî dikin.

Turkan Elçî got: "Dayîna xelatê bo Mahsa (Jîna) Emînî ji bo me birtyareke girîng bû. Em xemgîn in ku ji ber ku vê xelatê diyarî bûyereke wisa dikin. Xwezi me ev xelat ji xeynî jineke kuştî bida kesekî ku di qada azadiyê de me bi rê ve bibe û me şad bike. Lê mixabin aliyeke me işev xemgîn e. Xwezi bûyereke wisa neqewimî bûya."

Related

Şanda Kongrêsa Amerîka: Herêma Kurdistanê ezmûneke serkeftî ya demokrasiyê ye

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî iro Yekşemê pêşwazî li şandeke Kongrêsa Amerîkayê bi serokatiya endamê Kongrêse Mark Takano kir ku di nav de endamêñ Kongrêse Elissa Slotkin, Colin Allred û Kathy Porter hebûn.

Di hevdîtinê de ku Balyoza Amerîka li Iraqê Alina Romanowski ji amade bû, gotûbêj derbarê pêşxistina pêwendiyêñ di navbera Herêma Kurdistanê û Amerîka de, pêşhatên dawî yên li Iraq û navçeyê û giringiya parastina serwerî, ewlekarî û aramiya Iraq û Herêma Kurdistanê hatin kirin.

Şanda Kongrêse bal kişand li ser pêwendiyêñ bihêz û taybet ên di navbera Herêma Kurdistanê û Amerîkayê de û bi navê Kongressê piştevaniya xwe bo Herêma Kurdistanê wek ezmûneke serkeftî ya demokrasiyê li Iraqê dubare kir. Her wiha rewşa azadiya olî û pêkvejiyana aştiyane ya pêkhateyêñ cuda li Herê-

ma Kurdistanê jî bilind nirxandin.

Serokwezîr Mesrûr Mesrûr spasiya piştevaniya berdewam a Amerîkayê kir û tekez li ser wê yekê kir ku Herêma Kurdistanê her tim faktora aramî û aştiyê li Iraq û navçeyê ye. Tekez kir jî ku niha derfeteke nûjî hikûmeta federal re heye ku xizmeta pêkhateyêñ cuda yên Iraqê bike û li ser binemaya destûr û karnameya

wezarî pirsgirêkên di navbera Herêma Kurdistanê û hikûmeta federal de bi awayekî bingehîn çareser bike.

Çaksaziyêñ Kabîneya Nehem, bi taybetî çaksazî û proseyâ yekxistina hêzên Pêşmerge, giringiya yekhelwestî û yekrêziya aliyêñ Kurdistanî ji bo parastina mafêñ destûr yên Herêma Kurdistanê, mijarêñ din ên hevdîtinê bûn.

KDP.info

Li Rojhilate Kurdistanê greva seranserî dest pê kir

Li seranserî Rojhilate Kurdistanê greva seranserî iro Pêncsemê bi

girtina dukan û kargehan ji bo şermazkirina tundûtûjiya hêzên ewlehiyê yên Iranê dest pê kir ku di nav hefteyekê de zêtetirî 40 xwepêşandleran ku di nav wan de zarok jî hene, ji aliyê Supaya Pasdarân Iranê ve hatin kuştin.

Tundûtûjiya hêzên ewlehiyê yên Iranê li Rojhilate Kurdistanê bûye sedem ku ji civaka navneteweyî û diasporaya Iranê û ji hundirê Iranê jî dengê daxwaza parastina Kurdan bilind bibe.

Roja Duşemê Supaya Pasdarân Iranê li Ciwanro ya parêzgeha Kirmaşanê êrîşî xwepêşandleran kirin û

di encamê de herî kêm 6 kes hatin kuştin û bi dehan kes jî birîndar bûn.

Çalakvan û niştecihêñ bajêr ji Rûdawê re ragihandin ku hêzên Supaya Pasdarân Iranê li seranserî Ciwanroyê xalêñ pişkinînê danîne û ew bajar dorpeç kirine.

Vîdeooyêñ ku ji bajarêñ Rojhilate Kurdistanê yêñ wek Bokan, Seqiz, Sine, Merîwan, Qurwe, Kamyaran û Pîranşar û gelek bajarêñ din belav bûne, rê û cadeyêñ vala û hemû dikan û kargehan girtî nîşan didin. Ev greva seranserî pişti banga Navenda Hevkariyê ya Partiyêñ Rojhilate Kurdistanê dest pê kir.

Li hember tundûtûjiya vê dawiyê ya li Rojhilate Kurdistanê û pişti

êrîşen Supaya Pasdarân Iranê li ser binke û baregehîn partiyêñ Rojhilate Kurdistanê li Herêma Kurdistanê roja Sêsemê, Navenda Hevkariyê ya Partiyêñ Rojhilate Kurdistanê daxuyaniyek belav kir û tê de banga lidarxistina greveke seranserî li Rojhilate Kurdistanê ji bo iro Pêncsemê kirin.

Ajansa Nûçeyan a Çalakvanê Mafêñ Mirovan (HRANA) ku navenda wê li Amerîkayê ye, ragihand ku heta sibeha roja Pêncsemê, 440 kes ji wan 61 zarok hatine kuştin. Li Rojhilate Kurdistanê hejmara xwepêşanderen ku canê xwe ji dest dane 98 kes tê texmînkirin ku 10 jê zarok in. Navenda Hevkariyê ya Partiyêñ Rojhilate Kurdistanê di daxuyaniya xwe de got, "Ev çend roj in ku rejîmê hemû hêza xwe li Kurdistanê bi kar anîye û hewl dide komkujiyeke gişî pêk bîne."

Roja Çarşemê di encama gulereşandina Supaya Pasdarân Iranê li ser komek xwendekarêñ Sineyê, xwendekarekî 16 salî bi giranî birîndar bû. Li gorî Rêxistina Mafêñ Mirovan a Hengawê, xwepêşanderê birîndar ji nav nivîna xwe ya li Nexweşxaneya Sineyê hatiye revandin.

rupelalu.com

Iranê, rojnamevanekî ji medyaya Londonê desteser kir

Ji aliyê ïstîxbarata Supaya Pasdarân a Iranê ve hat ragihandin ku kesekî tê idia kirin ku di televîzyona muxalîf a Londonê ya bi navê "Iran International" de dixebeitî, hatiye desteserkirin. Li gorî nûçeyâ ajansa nîvermî ya Tesnîmê ya Iranê, Ajansa ïstîxbarata Supaya Pasdarân a Iranê, serkirdeyekî ku di televîzyona Iran International de kar dikir, li bajarê Xoyê yê parêzgeha Azerbaycana Rojava desteser kiriye.

Di agahiyêñ bi rîya nûçeyê hatin parvekirin de hat eşkerekirin ku "Kesê nasnameya wî ne diyar, di dema xwepêşandanen li welêt de li ser medyaya civakî geriyaye û gelek çalakiyên ku gel tehrîk dike û li dijî ewlehî û xirabkirinê, zirarê dide ewle-

hiya bajêr."

Li Iranê hat ragihandin ku jina bi navê Îlhâm Efkarî di 10ê Mijdarê de, kesekî ku navê wî nehate zanîn jî di 23yê Mijdarê de bi hinceta ku berê di saziyeke çapemeniyê ya Londonê de dixebeitî hatiye girtin. Li ser çalakî û

xwepêşandanen, di 19ê Cotmehê de Iranê dezgeha medyayî ya opozîyonê ya Londonê ya Iran International wekî "rêxistîne terorîstî" ragihandibû û idia kiribû ku xwepêşanderen kiryarêñ tundûtûjiye pêk hanîn, teşwîq kiriye.

PeyamaKurd

Nêçîrvan Barzanî: Heta jin azad nebe, civak azad nabe

Serokê Herêma Kurdistanê uyaniyeke niviskî weşand.

Nêçîrvan Barzanî, bi boneya Roja Têkoşîna li Dijî Tundiya Li rastlehatina 25ê Mijdarê, bi reya Ser Jinê ya Cîhanî, dax-

Nêçîrvan Barzanî, bi rastlehatina 25ê Mijdarê, bi reya daxuyaniyekê bal kişand ser

PeyamaKurd

azadiya jinan û ev peyam dan:

"Wekî her carê, ji bo bidestxistina parastina mafêñ jinan a zêdetir, em ê avakirina civakeke ku jin di nav de azad be û xwedî mafêñ wekheviyê be, tundî û gefêñ kuştinê lê neyên kirin, hewilêñ xwe berdewam bikin."

Serokê Herêma Kurdistanê bi berdewamî diyar kir ku heta jin azad nebin, dê civakeke wekhev, aştîxwaz û pêşketî çênebe û got, "Ji bo parastina jinan a ji destdirêjî û tundiye, em ê li ser asta herêmî û navneteweyî bi aliyan peywendîdar re hevkariyê bikin. Em qurbaniyê tundiye û hemû jinêñ ji bo wekhevî û aştiyê têdikoşin silav dikan."

PeyamaKurd

Hêzên Îranê li Rojhilate Kurdistanê hewla tirsandina xelkê didin

Li bajarê Bokanê yê Rojhilate Kurdistanê, roja Şemiyê Supaya Pasdarêñ Îranê ji bo tirsandina xelkê li kolanan nav

Celal Mehmûdzade di axaftina xwe ya Parlamento ya Îranê de got, "Dagirkirin û ewlekariya bajarêñ Kurdan Mihabad jî di

bajêr bi wesayitêñ zirxî geriyan.

Supaya Pasdarêñ Îranê li bajarêñ din ên Rojhilate Kurdistanê jî xalêñ kontrolê danîñ. Şeva Înê hêzên ewlehiyê yên Îranê li taxa Mele Şêx a Serdeşte 2 birayêñ biçük birîndar kirin. Yek ji zarokêñ birîndar, birayê mezîn ê 11 salî ji serê xwe bi guleyê birîndar bûye lê malbata zarok ji tîrsa Supaya Pasdarêñ Îranê newêrin bibin nexweşxaneyê.

Li Pîranşarê jî hêzên ewlehiyê yên Îranê bi ser mala welatiyekî de girtin, mal bi temamî hilweşandin û zerar dan otomobîla wî. Parlementerê Mihabadê Celal Mehmûdzade li Parlamento ya Îranê nerazîbûn nîşanî vê yekê da û anî rojeva parlamentoyê. Parlementerê Mihabadê

nav de, girtinêñ kêfî, bi şev serdegirtinêñ malan û zerarda otomobîlêñ xelkê, dirûşmîn li ser dîwarêñ malêñ gel hatine nivîsandin, atmosfer-ekî tîrsnak e."

Mehmûdzade di Parlamento ya Îranê de bi tundî rexne li danîña xalêñ kontrolê yên hêzên ewlehiyê li bajarêñ Kurdan û destdanîna ser alavêñ kesane yên xelkê girt.

Celal Mehmûdzade her wiha ji Wezîrê Navxwe yê Îranê xwest ku dawî li vê rewşê bîne.

Li aliyê din zanayêñ olî yên Rojhilate Kurdistanê jî kom bi kom piştevaniya xwe ji bo xwepêşanderan diyar kirin û bang li hikûmetê kirin ku guh bide daxwazêñ xelkê.

Zanayêñ olî dibêjin, "Wek li cihêñ din ên Îranê li Kurdistanê

Wezîra Derve ya Almanyayê: Divê Neteweyêن Yekbûyî bibe dengê xwepêşanderêñ Îranê

Wezîra Derve ya Almanyayê daxwaz ji Encûmena Mafê Mirovan a ser bi Neteweyêñ Yekbûyî kir ku bibe dengê Îraniyan di civîna taybet a encûmenê de ku biryar e li bajarê Cenev a Swîs-reya were kirin. Wezîra Derve ya Almanyayê Annalena Baerbock ûro Pêncsemê 24ê Mijdara 2022an li ser civîna ûro ya Encûmena Mafê Mirovan a Neteweyêñ Yekbûyî derbarê rewşa Îranê û binpêkirinêñ rayedarêñ Îranê

li hember xwepêşanderen Rojhilate Kurdistanê axîvî û got, "Xwepêşanderen Îranî nûnertiya wan li Encûmena Mafê Mirovan li Cenevê nîne û ne jî dengê wan li Neteweyêñ Yekbûyî heye. Lewma encûmen dikare bibe platforma deng û mafêñ gelê Îranê." Di civîna ûro de ku li ser daxwaza Almanyayê tê lidarxistin, zêdetirî 50 welatan piştgiriya wê dikin, dê pîsa lîkolîna navdewletî ya derbarê binpêkirinêñ rayedarêñ

Îranê tê gotûbêkirin. Ev civîn pişî zêdetirî du mehan ji xwepêşandanen li piraniya navçeyen Rojhilate Kurdistanê û Îranê tê. Li gorî amarêñ Rêxistina Mafê Mirovan a Îranê, tenê di navê hefteyê de 72 kesan canê xwe ji dest dan ku 56 kes ji Rojhilate Kurdistanê ne.

Wezîra Derve ya Almanyayê Annalena Baerbock her wiha anî ziman, "Roj bi roj me dît ku Îranî dibin qurbanîn tundûtûjiya hovane. Bi

Rûbirûbûn û Nehîstina Tundûtûjiya li dijî Jinan peyamek belav kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî ji bo Roja Rûbirûbûn û Nehîstina Tundûtûjiya li dijî Jinan peyamek belav kir û got, "Em hêvî dîkin bi hevkariya hemû aliyan û

pêkhateyêñ civakê, dawî li hemû cûre tundûtûji û cudakariyêñ regezî bînîn û Herêma Kurdistanê bibe nimûneyeke geş a parastina mafêñ jinan û mafêñ mirovan bi giştî."

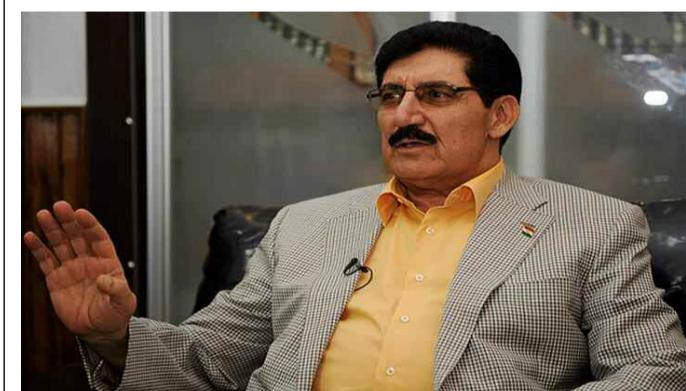
Serokwezîr Mesrûr Barzanî di peyama xwe de eşkere kir: "Di Roja Cîhanî ya Nehîstina Tundûtûjiya li dijî Jinan û destpêkîrina helmeta 16 rojan a ji bo rûbirûbûna tundûtûjiya li dijî jinan, em helwesta neguherî ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê di rûbirûbûn û nehîstina hemû cûre tundûtûjiyan de, bi taybetî cudakarî û tundûtûjiya li dijî jinan dubare dikan."

Mesrûr Barzanî destnîşan kir: "Yek ji erkîn pêşîn ên Kabîneya Nehem a Hikûmeta Herêma Kurdistanê, pêkanîna zemîn bûye li ber jinêñ Kurdistanê, da ku rola xwe ya aktîv û bi bandor û hêja li pêgehîn cûr bi cûr ên hikûmraniya Herêma Kurdistanê bilîzin, herwiha em bi hemû şêwe hewla pêşvebirina kultûra rîzgirtina li mafêñ mirovan bi giştî û mafêñ jinan û nehîstina cudakariya regez a li Kurdistanê didin." Herî dawî da zanîn: "Jinêñ Kurdistanê di salêñ borî de destkeftêñ girîng bi dest xistine, lê belê mixabin hîn jî asteng û berbest hene û rûbirûbûn tundûtûjiye dibin, loma em hêvî dîkin bi hevkariya hemû aliyan û pêkhateyêñ civakê, dawî li hemû cûre tundûtûji û cudakariyêñ regezî bînîn û Herêma Kurdistanê bibe nimûneyeke geş a parastina mafêñ jinan û mafêñ mirovan bi giştî."

PeyamaKurd

Fazil Mîranî bû berpîrsê rêvebiriya polîtburoya PDK ê

Fazil Mîranî di civîna polîtburoya PDK ê de ji bo berpîrsi-yariya rêvebiriya polîtburoyê hat hilbijartin. Li gor ragihandina K24 ê; ûro serokwezîr Mesrûr Barzanî ku di heman demê de cîgirê serokê PDK ê ye û 5 rêvebirê partiyê li Pîrmamê civînekî kirin.

Di civînê de Fazil Mîranî bû berpîrsê rêvebiriye partiyê. Di dewra berê de jî Mîranî sekreteriya Polîtburoyê dimeşand. Kongra PDK ê di 3-6 ê mijdarê de hatibû lidarxistin. Endamên polîtburoya partiyê ji aliyê endamên navendî yên partiyê de hatin hilbijartin.

PeyamaKurd

sedan ji wan têne kuştin, bi hezaran têne girtin û bi mîlyonan têne tepisandin tenê ji ber ku mafêñ xwe dixwazin." Li gorî Rêxistina Mafê Mirovan a Îranê ku navenda wê li Norwêcê ye, ji destpêka xwepêşandanen Rojhilate Kur-

distanê û Îranê heta niha zêdetirî 400 kes, ji wan 51 zarok û 22 jin, hatine kuştin. Her wiha Neteweyêñ Yekbûyî dibêje, bi hezaran xwepêşander û rojnamevan jî ji aliyê hêzên ewlekariyê yên Îranê ve hatine desteserkirin. rupelanu.com

Iraq: Binpêkirina sînoran, nayê qebûlkirin

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û

Hat zanîn ku di hevdîtinê de qala hevkarî û hemahengiya

Şêwîrmendê Asayısa Neteweyî ya Iraqê Kasim Araci, li paytex ta Iraqê ya Bexdayê hevdîtinek pêk hanîn.

Li gorî agahiyên ku di derbâre serdana Bexdayê de hatin ragihandin, Nêçîrvan Barzanî di çarçoveya serdanê de piştî hevdîtina ligel Hevpeymâniya Ezmûnê, bi Cîgirê Sekreterê Asayısa Niştimanî ya Iraqê Kasim El-Araci re jî civiya.

heyî ya di navbera Hikûmeta Federal a Iraqê û Herêma Kurdistanê de ji bo çareserkirina pirsgirêkîn bi welatên cîran re hatiye kirin.

"Hewcedarî bi dan û stendin, bergir û têgihiştina hevpar heye"

Hat ragihandin ku Nêçîrvan Barzanî û Araci li ser parastina aramî û serweriya Iraqê, tekez kirine ku pêwîstî bi dan û stendin, bergirên diplomatik û

têgihiştina hevbeş heye.

Her wiha hat zanîn ku li ser girîngiya hevkarî û hemahengiya di navbera hikûmeta federal û hikûmeta Herêma Kurdistanê de ji bo rûbirûbûna terorê û kontrolkirina sînoran, herdu alî xwedî heman nêrînê bûne.

"Binpêkirina sînoran, tu car nayê qebûlkirin"

Araci di axaftina xwe de bal kişand ser girîngiya serweriyê û li ser erîşen Tirkîye û Îranê yên li ser Herêma Kurdistanê wiha got: "Di navbera Hewlîr û Bexdayê de têgihiştineke hevbeş heye. Ji bo lihevkirina ligel Komara İslâmî ya Îranê û Tirkîyeyê û dîtina çareseriyeke guncaw, dê komîsyoneke bilind bê avakirin. Bi rastî em binpêkirina sînorân Iraqê qebûl nakin. Mihemed Şîa es-Sudanî roja sêsemê serdana Tehranê kiribû û gotibû: "Ev mijar, dê bi awayekî cidî û bi berfirehî were gotûbêjîkirin." **PeyamaKurd**

Hejmara leşkerên Tirk ên li Herêma Kurdistanê hatine kuştin zêde bû

Wezareta Berevaniyê ya Tirkîyê (MSB) ragihand ku leşkererekî din ên ê li herêm operasyona Pence-Kilît a li Herêma Kurdistanê can daye û hejmara kuştıyan wan gihiştîye 5an. Li gorî daxuyaniya MSBê leşkerekî bi lêdana brûskê can daye û 4 leş-

erên din ên di operasyona dijî PKKê de cî digirtin jî hatine kuştin. Medya Tirk ragihandiye ku bi zêdebûna hejmara kuştıyan re, Wezîrê Berevaniya Tirkîyeyê Hulusî Akar, şevê din çûye navenda biryargeha hêzên bejahî û bi fermandaran re civiyaye.

Hêjâyî bibîrxiştinê e, artêşa Tirkîyê ji 18ê Nîsana 2022an ve li deverên Zap, Avaşîn û Metîna yên di nav axa Başûrê Kurdistanê li dijî PKKê operasyoneke bi navê Pence-Kilîd li dar dixe ku heta niha ji herdu aliyan hejmarek zêde kuştî hene.

Yekemîn Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî diyarî Jîna Emînî hat kirin

Yekemîn Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî ji bo malbata keça Kurd

ku "Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî" diyarî Jîna Emînî dikin.

nebûna bi hicaba îsalmî hatibû desteserkirin û paşê bo girtîgeheke polîsan li cadeya Wezîran a Tehranê hatibû şandin.

Kesên ku bi Jînayê re hatibûne desteserkirin ji medyayên Îranê re gotine, di dema veguhastina bo girtîgeha demkî ya polîs de, hêzên polîsa li Jînayê xistine, pişte li navenda polîs rewşa wê ya tendirustîl xirab bûye û ew di demeke dereng de rakirine newxeshxaneyê.

Jîna Emînî roja 16ê Îlonê pişîfî ku sê rojan li Nexweşxaneaya Kesra ya Tehranê ma, û di demekê de ku di komayê de bû û mejiyê wê rawestiyabû, canê xwe ji dest da û duh di merasimeke girseyî de bi besdariya hezaran welatiyên Kurd li Seqîzê hat veşartin.

Bûyera ku li Tehranê bi serê Jîna Emînî de hat, li Îran û Rojhîlatê Kurdistanê, herwiha li parçeyên din ên Kurdistanê û tevahiya cîhanê deng veda û gelek bertek û nerazîbûn li pey xwe anîn.

Di 4 rojên bihorî de li bajarêne Sine, Seqîz, Kamyaran, Dêhgolan, Dîwandere, Mihabad, Bokan û Şîno yên Rojhîlatê Kurdistanê û herwiha li bajarêne Tehran, Reşt, İsfahan û hin cihêne û herêmîn jî li dijî kuştina Jîna Emînî xwepêşandan hatin lidarxistin. **rupelanu.com**

Jîna Emînî ya ku li Îranê di encama îşkencaya polîsan de jiyana xwe ji dest dabû hat dayîn.

Wefqa Mafêñ Mirovan a Tahîr Elçî iro danê êvarê bi boneya salvegera serokê berê yê Baroya Amedê Tahîr Elçî ku di 28ê mijdarê de hatibû kuştin li li Eywana Konferansê ya Tahîr Elçî ya Baroya Amedê çalakiyek saz kir.

Di çarçoveya çalakiyên weqfî de merasîma "Xelata Mafêñ Mirovan û Azadiyê ya Tahîr Elçî" ya yekemîn jî hat li darxistin.

Hevjîna Tahîr Elçî, Turkan Elçî diyar kir ku ew xelet care yekemîn e tê dayîn û da zanîn

Turkan Elçî got: "Dayîna xelatê bo Mahsa (Jîna) Emînî ji bo me biryareke girîng bû. Em xemgîn in ku ji ber ku vê xelatê diyarî bûyereke wisa dikan. Xwezî me ev xelat ji xeynî jineke kuştî bida kesekî ku di qada azadiyê de me bi rê ve bibe û me şad bike. Lî mixabin aliyekî me şev xemgîn e. Xwezî bûyereke wisa neqewîm bûya."

Bûyera canjidestdana Jîna Emînî

Jîna Emînî ya 22 salî û xelka Seqîzê êvara roja Sêsembê 13ê Îlona 2022 li stasyona Heqanî ya metroya Îranê ji aliyê Polîsê Exlaqê yê Tehranê ve bi hinceta pabend-

Serok Barzanî pêşwazî li Balyozê Çinê kir

Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Balyozê Çin li Iraqê û şanda li gel kir. İro Sêsema 22.11.2022 Serok Barzanî pêşwaziya Cui Wei Balyozê Çin û şanda li gel da kir.

Şanda mîhvân pîrozbahî li Serok Barzanî kirin bi helkefta serkefti-

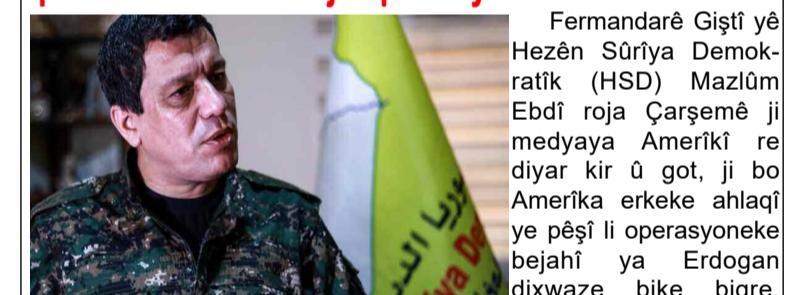
na kongreya Çardehemîna Partiya Demokrata Kurdistanê û dûbare hilbijartina Serok Barzanî wekî Serokê Partî. Her wiha şandê pîrozbahiyê li hilbijartina Cîgirê Serok û serkidayetiya Partî jî kirin û hîviya serkeftinê li karêwan da xwest.

Şandê pêzânînê xwe ji bo peywendiya bihêz û kevnar ya li navbera her du aliyan hebû ku li ser bingeha rîzgirtina hevbeş hatiye avakirin. Şandê daxwaza pêgirîbûna bi cîhkirina wê karnameyê kir ku li navbera Hikumeta Herêmê û Hikumeta Iraqî Federal da rîkeftin li ser hatiye kirin, ew jî bi navê pêkanîna aşîf û aramiyê li rîya diyalogê ye.

KDP.info

Mazlûm Ebdî: Rêveberiya Biden hîn jî dikare Erdogan qane bike ku dest ji operasyoneke wiha berde

Fermandarê Giştî yê Hezîn Sûrîya Demokratîk (HSD) Mazlûm Ebdî roja Çarşemê ji medyaya Amerîkî re diyar kir û got, ji bo Amerîka erkeke ahlaqî ye pêşî li operasyoneke bejahî ya Erdogan dixwaze bike bigre.

Mazlûm Ebdî ji malpera Axios re da zanîn, li gor pêzânînê wan Tirkîyê ji komên bin kontrola xwe re gotiye, xwe ji operasyoneke bejahî re amade bikin.

Herwiha eşkere kir, rêveberiya Biden hîn jî dikare Erdogan qane bike ku dest ji operasyoneke wiha berde. Ebdî destnîşan kir, "Me di şerî dijî DAIŞê de berdelîn gîran dan û pîrtir ji 12 hezar şervanê me canên xwe ji dest dan. Em û gelê me bawer dîkin ku erkeke ahlaqî li pêş Washington û hêzên din e ku malbatê wan şehîdan û gelê vê herêmê biparêzin." Di berdewamîyê de diyar kir, Tirkîye demek e hêdî hêdî amedahiya operasyonekê dike û niha hewil dide ku reaksîyonâ Amerîka û Rûsyayê bipîve. Ebdî got, "Bi baweriya min ger ew bibînîn ku ji hêzên mezîn nerazbûneke xurt tuneye, wê çaxê ew û dest bi operasyonê bikin. Lî, em dibînîn ku bertekîn heta niha têrî pêşgirtîna operasyoneke wiha nakin."

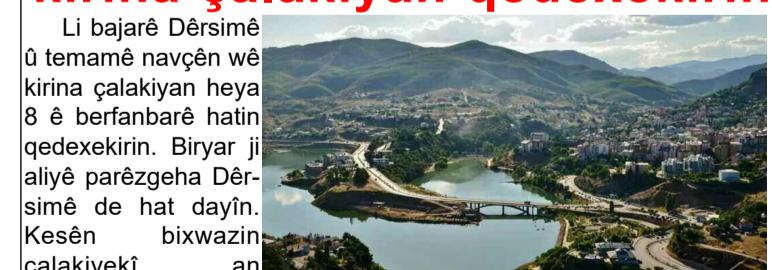
PeyamaKurd

Li Dêrsimê heyâ 8 ê meha Berfanbarê kirina çalakiyan qedexekirin

Li bajarê Dêrsimê û temamê navçen wê kirina çalakiyan heyâ 8 ê berfanbarê hatin qedexekirin. Bîyar ji aliyê parêzgeha Dêrsimê de hat dayîn. Kesên bixwazin çalakiyek an ahengêkî lidarbixin, divê ïzna hêzên asayîşê û parêzgehê bistînîn. Di nav çalakiyên hatine qedexekirin de çalakiyên weka civîna çapemeniyê, meş û civîn, xwepêşandan, protesto, rûniştin, bîranîn, vekirina stendan, kampanya ïmzayan, konser, aheng û tevgerên weka wan bi temamî ji bo 15 rojan hatine qedexekirin.

Qedexe ji 24 ê mijdarê an ku iro siet di 00.01 û heyâ 8 ê berfanbarê siet 23.59an dê dewam bike.

PeyamaKurd

Şanda Kurdistanê serdana Bexdayê dike: Yekem civîna bi hikûmeta Sûdanî re tê lidarxistin

Hat ragihandin ku şandeke Berdevkê Hikûmeta Herêma Hikûmeta Herêma Kurdistanê, iro Kurdistanê Cotyar Adil iro 27ê Mij-

gotûbêkirina ligel şanda hikûmeta Iraqê, iro serdana Bexdayê dike.

Adil got, şanda Herêma Kurdistanê ji bo dabînkirina mafên gelê Kurdistanê û gotûbêkirina li ser pirsên bûdçe, Pêşmerge, madeya 140 û petrolê serdana Bexdayê dike. Hat diyarkirin ku wê ev civîn bibe yekemîn civîna di navbera şanda Herêma Kurdistanê û şanda hikûmeta Iraqê de piştî ku ji aliye Mihemed Siya Sûdanî ve hat avakirin ku her du aliyan tekezî li ser çareserkirina pirsgirêkên di navbera Hikûmeta Iraqê û Hikûmeta Herêma Kurdistanê de kirine.

Hat zanîn ku wê şanda Hikûmeta Herêma Kurdistanê ji bo amadekirina projeyasaya bûdçeya sala 2023am iro bi Wezareta Darayî ya Iraqê re bicide.

PeyamaKurd

Yekşemê serdana Bexdayê de û mijarên wekî; madeya 140, pirsên petrol, bûdçe û Pêşmerge bi şanda Iraqê re gotûbêj dike.

dara 2022an ragihand ku şanda Hikûmeta Herêma Kurdistanê li ser rasperdeya Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî ji bo

24-30 noyabr, Çiriya paş, sal. il 2022

Mesrûr Barzanî pêşwazî li şanda Kongreya Amerîkayê kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, iro Yekşemê, li Hewlêrê pêşwazîya şanda Kongreya Amerîkayê ya bi seroktiya endamê Kongreyê Senator Mark Takano kir.

Di hevdîtina ku endamê Kongreyê Elissa Slotkin, Colin Allred, Kathy Porter û Balyoza Amerîka li Iraqê Alina Romanowski amadehî kirin de, pêşsistina pêwendiyêni di navbera Herêma Kurdistanê û Amerîka de, pêşhatêni dawî yên li Iraq û navçeyê û girîngiya parastina serwerî, ewlekarî aramiya Iraq û Herêma Kurdistanê hatin gotûbêj kirin. Şanda Kongreya amerîkî bal kişand ser pêwendiyêni bîhêz û taybet ên di navbera Herêma Kurdistanê û Amerîkayê de û bi navê Kongreyê piştevaniya xwe bo Herêma Kurdistanê wek ezmûneke serkeftî ya demokrasiye li Iraqê dubare kir. Şanda mîvan herwiha rewşa azadiya olî û pêkvejiyana aştiyane ya pêkhateyêni cuda li Herêma Kurdistanê jî bilind nirxand.

Di civînê de, Serokwezîr Mesrûr spasiya piştevaniya berdewam a Amerîkayê kir û tekezî li ser wê yekê kir ku Herêma Kurdistanê her tim faktora aramî û aştiyê ye li Iraq û navçeyê û got, niha derfeteke nû ji hikûmeta federal re heye ku xizmeta pêkhateyêni cuda yên Iraqê bike û li ser binemaya destûr û karnameya hikûmetê pirsgirêkên di navbera Herêma Kurdistanê û hikûmeta federal de bi awayekî bingehîn çareser bike.

Di beşike din a civînê de, çaksaziyen Kabîneya Nehem, bi taybetî çaksazî û proseyâ yekxistina hêzînê Pêşmerge, girîngiya yekhelwestî û yekrêziya aliye Kurdistanî ji bo parastina mafên destûrî yên Herêma Kurdistanê hatin axaftin.

PeyamaKurd

London: Ji bo piştgiriya Rojhilate Kurdistanê û Îranê xwepêşandan hat kirin

Londona paytexta İngîlîstanê jîbo piştgiriya xwepêşanderên Rojhilate Kurdistanê û Îranê xwepêşandan hat kirin. Li navenda bajarê Londonê selikek hatiye danîn û jin pora xwe dixinê. Bi vî karî jî hevsoziya xwe bo jinê Rojhilate Kurdistanê û Îranê tînin ziman ku piştî mirina Jîna Emînî dest bi nerazîbûn û xwepêşandan kirine. Çalakvan Meryem Nemazî dibêje "Me navê wê kiriye 'Por Bo Azadiyê'. Bi vê rîye me xwest ew jinêne ne Îranîne bikaribin hevsoziya xwe bo şoreşa jinan ya li Îranê bînîn ziman."

Xwepêşander ji bo bikaribin wê sînordariyê pêşan bidin ku desthilata Îranê daniye ser azadiya jinan, bi çavê girtî semayê dikan. Li ser sînga her yekê ji wan jî wêneyekî Jîna

Emînî yan yeke din ji wan keçen di xwepêşandan canê xwe ji dest daye, heye. Xwepêşanderekê got "Ev sembol e, ji ber Mehsa ku ji aliye rejîma tundûtûjî ya Îranê ve hat kuştin, tenê hinekî pora xwe pêşan dabû. Bo piçek por, canê xwe ji dest da." Xwepêşandereke din wiha axivî "Jin dibêjin em ne dîn in, am azad in, hun nikarin laşê me kontrol

bikin." Ji 16ê llonê xwe xwepêşandan li Rojhilate Kurdistanê û Îranê destpê kirine; desthilatê jî hemû hewlêne xwe xistine tevgerê bo tepe-serkirina wan dengênerazî.

Neteweyê Yekbûyî dibêje, zêdeyî 300 xwepêşander hatine kuştin û li gor amarêne fermî jî, 402 xwepêşander hatine kuştin ku 58 kes ji wan zarok in.

rupelanu.com

Derewînên Yekîtiyê!

Gelek kes û sazî her tim li ser "Yekîtiya Kurdan" nîqaşan dikin. Ev kes bi giştî ew kes in ku nikarin li dijî xiyaneta PKK ê derkevin û bi awayekî nerasterast hewl didin PKK ê pak bikin. Hinek kes jî ji ber niyeta xwe ya baş tevlî vî karwanî dibin, lê ew wê pirsê nakin ka Yekîti ci ye û li ser ci bingehê pêk dihêt.

Ger hûn jidil û durist bin, ji bo yekîtiya kurdan şertên mecbûrî li ser her kesî ferz bikin;

1-Yekîtiya Kurdan yekîtiyeke netewî ye û di navbera Kurdên xwedî daxwazeke netewî de pêk tê. Beriya ku bi rîexistinê wek PKK ê re yekîtiyê bipejirîn, PKK bikêjin ser xeta neteweyî ku mafên neteweyî daxwaz bikin.

Bila dev ji projeyên xayîntî ên weke Kanton/Rêveberiya Xweser berdin ev talebî yekîtiya Kurdistanê ji hev diqetîne. Bila PKK bêje "Mafê Kurdan e ku bibin dewlet û em ji bo vî maffî têdikoşin" Bi kêmânî despêkê bila saziyên ku taybetmendiyênet neteweyî hayî wekî Federasyonê biparêze...

2- Yekîtiya Kurdan bi armancek hevpar û sembolên hevpar gengaz e. Rîexistinê bê Ala Hevbeş, nikarin bibin hêzeke netewî û nikarin

dijminatiya ala dike. Heger hûn samîmî bin, pêşî PKK bila Ala Rengîn weke Ala Neteweyî qebûl bike û pêşî bila ew bibe kurd. PKK bêyî avêtina van gavên hêsan tu carî wê nikaribe şert û mercen Kurdbûna bisapîne. Parastina Yekîtiya Neteweyî û bi rîexistinêku şertê herî bingehîn û mecbûrî yê kurdbûna xwe jî qebûl neke, bi awayekî eşkere zirarê dide Kurdistanê û kurdan dikişîne

cuda bigihêje armanceke hevpar û li dora vê armancê yekîtiyê pêk bînîn pêwîstî bi têgihiştineke piralî û demokratîk heye. Me di bêhejmar tecrubeyêne de dît ku bi PKK ê re ku ji bilî xwe mafê jiyanê nade tu rîexistinê Kurdistanî û nêzîkatîya xwe ya partîperest li ser her kesî ferz dike re tifaqek neteweyî çenabe. PKK dema ku dikeve astengîya û pêwîstiya xwe bi

Kurdan çêdibe, behsa yekîtiyê dike. Piştî ku digihêje armanca xwe, her kesî wekî "xayîn" ûlan dike û feraseta partîperest û faşîst pêk tîne. PKK ya ku li Bakurê Kurdistanê bêhejmar mînakên vê yekê nîşan daye, niha jî heman zihniyeta serokprest û faşîst li ser Başûrê rojavayê Kurdistanê (Rojava) farz dike.

4- Ji bo ku em behsa yekîtiya nav mala Kurdan bikin, pêwîst e ku medya ji xeta bêexlaqiyê were paqirkirin. Bêexlaqî êrîşî nîrxên Kurd û Kurdistanî dike. Di rîza pêşî ya van nîrxan de; Ala Kurdistanê, mafê dewletbûna gele Kurd û Hêza Parastina Neteweyî Pêşmerge hene. Çapemeniya PKK ê bênavber weke faşîstan êrîşî van her sê nîrxan gel û neteweyî dike. Ew ên ku nikarin li hember van derew û bêexlaqîya PKK ê dengê xwe dernexin, li hember bertekêne mafdar ên me yên ku nîrxên Kurdistanê diparêzin, êrîş dikin.

Têgihiştina ku êrîşî mafê "dewletbûnê" dike û wê wek kevneperestî dibîne, tegeha kolonyalîstan e. Eger yên vê têgehê tînin ziman "Kurd" bin, navê wan xwefiroş û jahş in...

Yê ku li Kurdistanê hêzeke leşkerî bidomîne û li dijî dewletbûna Kurdan derkeve, ew hêz hêzekî çete ye.

Yên ku êrîşî Ala rengîn dikin û yên ku wê qebûl nakin, dijiminê Kurd/Kurdistanê ne.

Ji ber ku PKK ê ev hemû neyînî kirine, em tenê sifatên wan rast terif dikin, bikar tînin. Ev rastî gotin ne heqaret û rexneyekî neheq e. Her çiqas her kes vê rastiyê dizane jî di bin navê "çêkerî yê" de tirsonekîya xwe vedişêre û bi eşkere şelaqî yê bo PKK ê dike...

Yên ku êrîşî nîrxên netewî dikin, nikarin bibin hêzeke netewî; hêzeke ne netewî re yekîtiya neteweyî çenabe...

Hemû sifatên nebaş li dijî kesên ku êrîşî nîrxên neteweyî dikin re nayê wateya heqaretê. Ji ber ku dijayedîya mafê dewletbûna kurdan bêaqiliya û xwe firojîna herî mezîn e.

Rexnekirina li wan tu carî wek heqaret nayê dîtin, ji ber ku yên bêexlaq û yên ku hatine firotin tu namûsa wan nîne û nabe jî...

Têbînî: Gotar nîrînê nivîskaran pêşkêş dikin. Grûpa medya a Darka Mazî girê nade.

Suleyman Akköyün

PKK'ê ji damezrandina xwe heya îro malxerabî ji kurdan re anije

44 sal bi ser damezrandina PKK'ê weke partî derbas dibin, di van 44 salan de tekoşîna sereke ya PKK'ê ev bû ku wusa bi kurdan bide fêm kirin ew ji boy azadkirina kurdistanê ji destê dewletên dagirker hatiye damezrandin û tekoşînê dike,

weke partî ragihîne êrîşî çendin girûp rêtixtinê Kurdistanâ Bakur weke, girûpa "Stêrka Sor" kir, di şerê li dijî Stêrka Sor de li roja 18/5/1977an Heqî Qerar canê xwe ji dest da.

Ji bilî ku PKK'ê êrîşî hejmarek

lê yê ku dîroka PKK'ê bizanibe wê fêm bike tişa ku PKK'ê dibêje derewe û ti rast ji boy tune, ji ber ku PKK'ê damezrandina xwe bi êrîşa li ser kes û aliyên wilatparêz ragihand û heya niha jî êrîşî partî, kes û aliyên wilatparêz dike.

Li gor gotina Cemîl Bayîk, Evdila Ocalan li sala 1972an de her yek ji Heqî Qerar "Laz" û Kemal Pîr "Turk" nas dike û bi alîkariya van du kesan girûpeke Markisî-Lînînî li zanîngeha Enqereyê dadimezrîne. Dûv de Cemîl Bayîk tevlî vê girûpê dibe, di vê derbarê İbrahim Aydin "Ziyad" ku yek ji damezrîneren PKK'ê ye dibêje, "kesen yekem ku ev girûpa aydolojîk pêkanî û di vê girûpê de dest bi kar bûyî ev bûn: Evdila Ocalan, Heqî Qerar, Baqî Qerar, Kemal Pîr, Fehmî Yilmaz, Elî Heyder Qaytan, ez û İbrahim Aydin, van kesane li zanîngeha Enqereyê dixwend. Li sala 1974-1975an Cemîl Bayîk, Duran Kalkan, Kesîre Yıldırım, Ebdulrehman Polat û Necatî kaya jî tevlî vê girûpa aydolojîk bûn.

Bi ti awa di bernameya vê girûpa aydolojîk de nebû ku rêtixtineke cuda û taybet bi Kurdistanê ava bikin, wan bi tenê dixwest bi girûpê çep yên hev hizrîn xwe re giftûgoyek hevpar hebe û bi hev re ji boy damezrandina sosyalîzmî li Tirkîyê kar bikin. Sê kes ji vê girûpa aydolojîk endamên mîta Tirkîyê bûn û Ocalan bi xwe jî danpêdan bi vê yekê kiriye ew jî ev bûn "Necatî Kaya, Ebdulrehman Polat û Kesîre Yıldırım ku bûbû jina Ocalan. Her weha Ocalan bi xwe îtiraf dike ku wî bi îmkaniyatê Mîtê girûpa xwe ya aydolojîk ku pişte bi navê PKK'ê hat naskirin damezrandiye.

Girûpa aydolojîya Ocalan yekemcar li sala 1976an civîneke fermî li taxa Dîlman ya Enqereyê encam dide. Duyemîn civîna fermîya vê girûpê li sala 1977an li mala Necatî Kaya ku endamê Mîtê bû li Enqereyê hat sazkirin. Pişti vê civînê girûpa Ocalan dest bi cîbîcîkirina wan planan dike ku li mala Necatî Kaya biryar li ser hatibû dayîn. Girûp rasterast êrîşî wan girûp û rêtixtinan dike ku bi awayekî nihînî li dijî dewleta Tirkîyê tekoşînê dikin.

Girûpa Ocalan bera ku kongreya xwe saz bike û damezrandina xwe

PKK'ê pişti 6 salan ji damezrandina xwe, di 15 Tebaxê de li bajarakê Dihêyê Sîrtê dest bi şerê çekdarî kir û ev şer 38 salin berde-wame. Lî şerê çekdarî yê ku li Bakurê Kurdistanê dest pê kiribû, êdî ne li wire, lî belê li Rojavayê Kurdistanê û li ser sînorê Herêma Kurdistanê belav bûye, arteşa Tirkîyê jî bi hinceta vî şerî destêwerdanê xweyêni li dijî van her du Perçeyen Kurdistanê roj bi roj zêdetir dike. Hikûmeta Tirkîyê niha jî xwe amade dike operasyoneke nûya bejahî li dijî Rojavayê Kurdistanê bike.

Di salên 90an de PKK'ê şer bi partîn başûr jî firost, PKK'ê şer bi hikûmeta Herêma Kurdistanê jî firost û başûr xist rewşike herî xirab de, bi sedan pêşmerge şehîd kirin, li dijî parlamentoa Kurdistanê derket û KNK'e damezrand, li dijî Hikûmeta Herêma Kurdistanê jî Komara Zapê ragihand. Şer bi PDK'ê û YNK'ê jî firost û çendin salan li dijî van du partiyeñ başûr ket şer.

Niha jî PKK'ê Tirkîyê li dûv xwe de kişandiye Rojava Kurdistanê û ji Efrînê heta Zapê gelek cihêni sînorî xistiye bin kontrola xwe û ji ber vî şerî zêdetir ji hezar gundê Başûrê Kurdistanê jî vala bûne.

PKK'ê ne tenê ti cîhek ji Kurdistanê neparast belku qada xwe ya şer li Bakurê Kurdistanê bi cî hişt û bi dûv xwe de arteşa tirkîyê kişand Rojava û Başûrê Kurdistanê jî, PKK'ê ji bilî propaganda û cîbîcîkirina planên dewletên dagirker ti tiştekî din ji boy kurdan nake. Ew bi tenê bi hêza peyvan xwe diparêze, di piratîk de ti karekî di berjewenda Kurdistanê de nake.

Bo mînak, endamê Desteya Rêveber a PKK'ê Duran Kalkan di sala 2018ê de di derheqê ketina Efrînê de gotibû, ewê li hemberî Efrînê Şemzînanê bigrin, lê berûvajî girtina Şemzînanê, arteşa Tirkîyê di 27ê Gulana 2019an de êrîşî Xakurkê kir û hejmarek xalêni stratejîken PKK'ê xistin bin kontrola xwe. Operasyona Xakurkê jî di pişt xwe re, operasyonê Heftanîn, Zap, Metîna û Avaşînê bi xwe re anîn.

Duran Kalkan her wiha di dema destpêkirina şerê Zapê de gotibû, ewê şerî li bajaren Bakurê Kurdistanê û Tirkîyê belav bikin. Lî şer berevajî daxuyaniyê wî, li Başûrê û Rojavayê Kurdistanê belav bûye. Hikûmeta Tirkîyê niha jî amadekariyê operasyoneke nûya bejahî li dijî Rojavayê Kurdistanê dike.

Niha jî PKK'ê li şûna li dijî Tirkîyê tev bigere, li şûna li cerdevan û Leşkîrê Tirkîyê bixe hatiye û li dijî pêşmergeyê Kurdistanê tev digere û bi tenê di ısal de pêtir ji 12 pêşmergeyan şehîd kirine.

Bi kurtasî ji dema serhildana girûpa aydolojîk ya Ocalan heya ku damezrandina xwe wek PKK'ê ragihandî, ti fêde li kurdan nekiriye, berevajî şer bi kurdan firoşîye û axa kurd pêtir xistiye bin destê dewleta dagirker a Tirkîyê de û niha jî dixwaze sînorîn dewleta tirkîyê bo sînorîn di nava Mîsaqa Millî de hatîne diyarkirin vegeŕîne. Ji ber ku rêberê PKK'ê di Îmraliyê de soza bicîhanîna wê Mîsaqê bi Mîta Tirkîyê daye.

darkamazi.info

ENKS: Nabe Rojava û Başûrê Kurdistanê bibe meydana şerê Tirkîyê û PKK'ê

Encûmena Niştimanî ya Kurdfî li Sûriyê (ENKS) derbarê êrîşen Tirkîyê li ser Rojava û Başûrê Kurdistanê de radigîhîne, nabe Rojava û Herêma Kurdistanê bibin meydana şerê di navbera Tirkîyê û PKK'ê de.

Sekreteriya Giştî ya ENKSî ûro 24ê Mijdara 2022an di daxuyaniyekê de ragihand, "Tirkîyê ji berbanga 20ê Mijdarê ve, dest bi êrîşen asmanî li ser gelek xalêni navçeyen sînorî yên di nav axa Sûriyê de û li ser deverên Kurdfî ji Dêrikê li rojhîlat û heta gundewarê bakurê Helebê li rojava kiriye û navvendê binesazî, xizmetguzarî û elektîrkê kirin armanc, di encama van êrîşan de jî gelek sîvîl hatin kuştin û birîndarkirin."

ENKS amaje bi wê kir jî: "Bombebarana Tirkîyê gihîste baregehîn PKK'ê yên di nava Herêma Kurdistanê de ku di heman demê de jî Supaya Pasdarân ûrânî bi müşek û dronê bombekirî êrîşî xaka Herêma Kurdistanê, kampê koçberên Kurd ên Kurdistanâ ûrânî û baregehîn partîyê wê kirin."

ENKSî diyar kir jî, ûrân bi van êrîşen ji destpêka serhildana gelên ûrânî ya li dijî rejîma zordar a Tehranê, hewl dide bi êrîşâ li ser Herêma Kurdistanê, kirîza xwe ya navxweyî derxîne derive.

Her wiha ENKSî dibêje: "Ev operasyon, ji bilî binpêkirina serweriya Sûriye û Iraqê ji aliyê welatên cîranê Tirkîyê û ûrânî ve, ew gefeve cidî ye li aramiya navçeyê û ewlekîrî û selametiya welatiyan e rewşike tirs û xofê li navçeyen Kurdfî li Sûriyê çedike."

Di daxuyaniyekê de hat gotin: "ENKS tevî şermezarkirina van êrîşan ku dîbin sedema karesatan, ew daxwaza rawestandina wan dike û tekez dike ku operasyonê bi vî rengî, rewşî aloztrî û xirabtir dikin û tekane rê ji bo çare-serkirina pirsgirêkan, zimanê diyalogê û dîplomasiyê ye."

Her wiha di daxuyaniyê de hat: "ENKS tevî ku red dike Herêma Kurdistanê û Kurdistanâ Sûriyê bibe meydana operasyonan û çareserkirina hesaban di navbera PKK'ê Tirkîyê de, di heman demê de daxwaz ji civaka navdewletî û hikûmeta Iraqê dike ku bi berpirsyariya xwe rabin û rînîn rîjîm Pasdarân ûrânî ku êrîşen ser Herêma Kurdistanê bikin."

Her wiha ENKS bang li Amerîka, Rûsya û hêzên Hevpeymanan dike ku destwerdanê bikin ji bo rawestandina operasyon û êrîşen asmanî yên Tirkîyê li ser axa Sûriyê û aloziya li ser her du aliyên sînor rawestînin.

Di dawiyê de ENKSî bang li gelê Kurd û hemû xelkê herêmê kir ku bi cih û warê xwe bimînîn, aşıya sîvîl biparêzin û hevkarî û nîrxên pêkvejiyanê di navbera xwe de bilind bikin.

rupelanu.com

Ziyanê lehiya şeva borî hatin eşkere kirin

Rêveberiya Berevaniya Şaristaniya Parêzgeha Duhokê eşkere kir, ji ber pêla barîna barana zêde ziyan gihîstiye 12

malbatan û 11 otomobîl di nav avê de asê mane. Berdevkê Rêveberiya Berevaniya Şaristaniya Parêzgeha Duhokê Bêwar Ebdulezîz li ser lehiya şeva borî da xuyakirin, li gelek tax û kolanên bajêr lehî rabûye û li pênc cihan tîmîn berevaniya şaristaniyê xelk ji metirsiyê dûr xistine, jiyan û malêwan parastine. Hat diyarkirin ku ji ber lehiyê av ketiye nav mal û xaniyê 12 malbatan û ziyan gihîstiye wan, lê ti ziyanekî canî çênebûye.

Dîsa ji ber wê barîna barana zêde û lehiyê 11 otomobilên hemwelatiyan di nav avê de asê mane û heta ûro sibeha ûro xebatên bo rizgarkirina mal û canê welatiyên bandora lehiyê li ser wan bûye dewam dike. **PeyamaKurd**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Aa

av

diran

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

agir

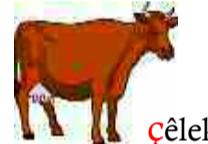

mar

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

çav

Ev çîye? Ev çêleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a teapol.

êleg

hêk

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

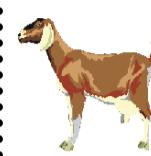
pê

kêr

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.

balon

Ev çîye? Ev balone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobîle.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

taC

Ev çîye? Ev taCe.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çîye? Ev Canê.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcik

Ev çîye# Ev Cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.

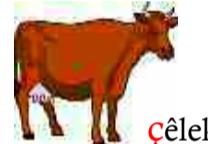
finCan

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincadır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çîye? Ev çêlek.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a teapol.

Dd

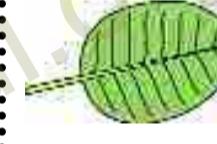
defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev eloke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

Eê

êleg

hêk

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

pê

kêr

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

Ff

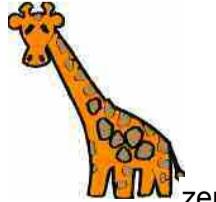
fil

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-

firok

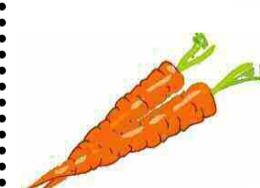
Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

Gg

gizér

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çîye? Ev gêziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

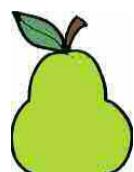
Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu corabdir.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухао..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

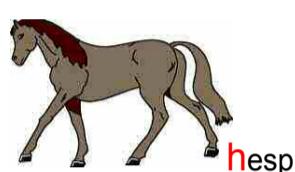
Hh

hirmê

hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hesp

Ev çîye? Ev hesp.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêstir

Ev çîye? Ev hêstire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

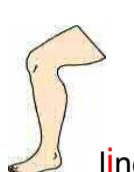
Ii

dil

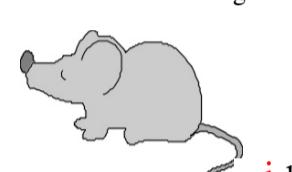

lepik

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

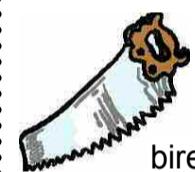

lîng

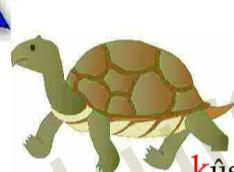

mişk

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

Kk

birek

kûsî

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nədir? Bu müşardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kund

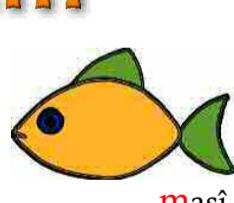

kevçî

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nədir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

Mm

mûz

masî

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

gamêş

meymûn

Ev çîye? Ev gamêse.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nədir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

Nn

nan

trêne

Ev çîye? Ev nanı.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

hûrbivîn

reng

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

Ev çîye? Ev rengi.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

îî

dîk

îsot

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

gustîl

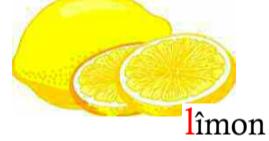

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

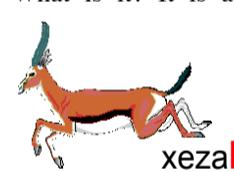
LI

lêv

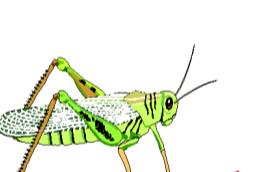

lîmon

Ev çîye? Ev lîve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

xezal

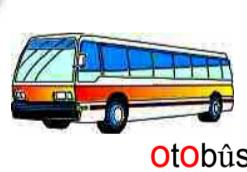

kûlî

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer. What is it? It is a grasshoper.

Oo

ode

otobûs

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

sol

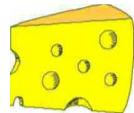
top

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penir

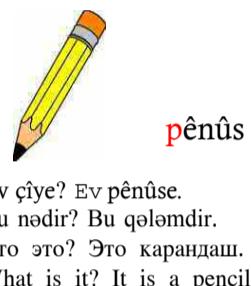

pivaz

Ev çîye? Ev penire.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

perçemek

pêñüs

Ev çîye? Ev perçemek.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

Ss

Ev çîye? Ev Stérke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.

Ev çîye? Ev Seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Qq

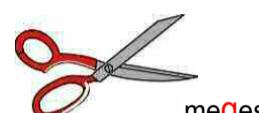

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağdır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

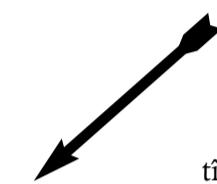
şêr

Ev çîye? Ev şere.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwrişke.
Bu nədir? Bu doşandır.
Что это? Это зайц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

ŞŞ

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılınçdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

seh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çîye? Ev şûseye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt

tîr

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

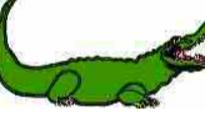
tûti

Ev çîye? Ev tûtiye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot

pirtük

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

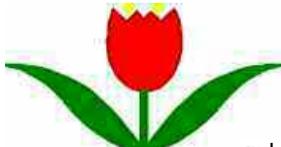
utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

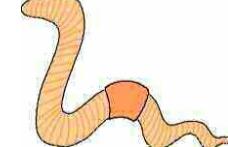
guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurme

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

ÛÛ

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

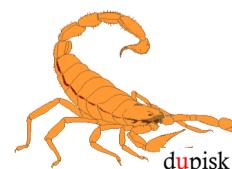
brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildirimidir.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightinigi.

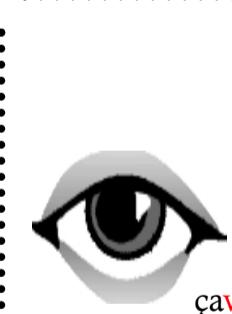
çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица
What is it? It is a sparrow.

dupışk

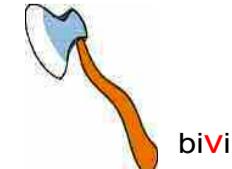
Ev çîye? ev dupışke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skarpión.

cav

Ev çîye? Ev cav.

Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

bivir

Ev çîye? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

Vv

kevok

Ev çîye? Ev kevoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

berçavik

Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Ww

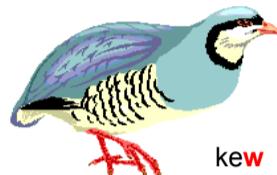
Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdökdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nödir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buluddur.
Что это? Это туча
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kæklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

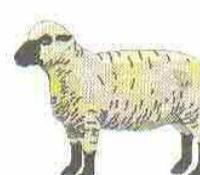
Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nödir? Bu arabüzəndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nödir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nödir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nödir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

çiya

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nödir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nödir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nödir? Bu zengendir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nödir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABƏ

N b/s	KURDÎ		Azerî
	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîñî	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Щщ	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Нн	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьъ	Iı
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARI BIXWINI

Министр обороны Нидерландов посетит Эрбиль

Высокопоставленная голландская делегация во главе с министром обороны Кайсой Оллонгрен посетит с официальным визитом столицу Иракского Курдистана, Эрбиль.

Как сообщает агентство "BasNews", во время встречи с высшим курдским руководством военные и дипломатические представители Нидерландов обсудят последние политические события и посетят голландских военных советников и солдат, оказывающих помощь курдским силам пешмерга.

Кроме военной и консультативной помощи Нидерланды также оказывают поддержку сельскохозяйственному сектору Курдистана.

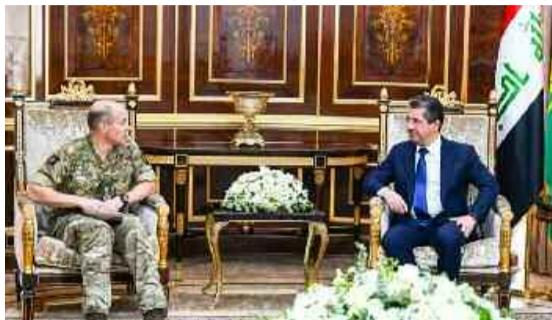
В апреле этого года премьер-министр Масрур Барзани принял делегацию Нидерландов во главе с министром внешней торговли и сотрудничества Нидерландов Лие Шрайнемахер, которая заявила о готовности своей страны развивать отношения с Курдистаном в сфере торговли, инвестиций и сельского хозяйства.

kurdistan.ru

Hazırladı İsmayıł TAHİR

Премьер-министр Барзани и представители Коалиции обсудили объединение сил пешмерга

Премьер-министр Курдистана Масрур Барзани в воскресенье, 27 ноября, принял делегацию возглавляемой США Международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ, ИГИЛ),

прибывшую во главе с заместителем командующего генералом Эндрю Гарнером.

"Премьер-министр Барзани рассказал о последних событиях, связанных с объединением сил пешмерга, что является частью программы реформ девятого кабинета", — говорится в заявлении канцелярии премьер-министра.

На встрече обсуждались последние события в Ираке и Курдистане, в том числе борьба с "Исламским государством" (ИГ) и защиту суверенитета и безопасности региона, говорится в заявлении.

"Они обсудили последние события в Ираке и Курдистане, борьбу с угрозой Исламского государства (ИГИЛ) и защиту суверенитета и безопасности региона".

В заявлении отмечается, что стороны согласились с необходимостью укрепления сотрудничества в области безопасности между пешмерга и иракскими силами безопасности на спорных территориях.

"Гарнер проинформировал премьер-министра о действиях и обязанностях коалиционных сил в Ираке и Сирии, подтвердив при этом их поддержку Курдистану".

[kurdistan.ru](#)

Протесты в Иране: ЮНИСЕФ призывает положить конец насилию в отношении детей

Детское агентство ООН (ЮНИСЕФ) осудило насилие в отношении детей во время продолжающихся протестов в Иране, призвав положить конец всем формам жестокого обращения с детьми в стране. 27 ноября Агентство выступило с заявлением, в котором решительно осудило "насилие и жестокое обращение, которые, как сообщается, унесли жизни более 50 детей и привели к ранению многих других во время общественных беспорядков в Иране". "Школы всегда должны быть безопасным местом для детей", — подчеркнула международная организация, выразив глубокую обеспокоенность "продолжающимися рейдами и обысками, проводимыми в некоторых школах". ЮНИСЕФ также указал, что сообщил о своей обеспокоенности властям Ирана, призвав их уважать право всех детей на мирные собрания, а силы безопасности — воздерживаться от применения "ненужной или несоразмерной силы".

[kurdistan.ru](#)

Делегация правительства Курдистана обсудит нерешенные вопросы с иракскими коллегами

27 ноября Региональное правительство Курдистана (КРГ) направило в Багдад высокопоставленную делегацию для обсуждения проблем, стоящих между Эрбилем и властями Ирака, а также закона о федеральном бюджете на 2023 год и доли Курдистана. Пресс-секретарь КРГ Джутияр Адиль сообщил, что переговоры будут включать также конституционные права пешмерга, статью 140 Конституции Ирака, касающуюся спорных территорий, закон о нефти и газе, а также другие спорные вопросы, стоящие между Эрбилем и Багдадом.

"Нашей повесткой дня является встреча с министерством финансов правительства Ирака для подготовки проекта законопроекта о бюджете на 2023 год, а также встречи с другими иракскими правительственными чиновниками по ряду вопросов", — отметил Адиль, входящий в число делегатов.

Это первая делегация КРГ, посещающая Багдад с момента формирования нового иракского правительства. Ранее в этом месяце Совет КРГ обсудил свою стратегию по урегулированию нерешенных вопросов с Багдадом.

[kurdistan.ru](#)

Президент Курдистана и премьер-министр Ирака обсудили вопросы безопасности границ

Президент Курдистана Нечирван Барзани 27 ноября прибыл в Багдад, где встретился с иракскими лидерами и высокопоставленными чиновниками, чтобы обсудить ряд тем, включая вопросы безопасности границ.

Курдский президент был принят премьер-министром Ирака Мухаммедом Шиа ас-Судани, с которым он обсудил проблему безопасности в приграничных районах, подчеркнув важность сотрудничества между регионом Курдистан и Ираком для защиты суверенитета страны. Об этом сообщила пресс-служба Судани, которую цитирует Иракское информационное агентство (INA).

Премьер-министр Ирака "подчеркнул важность работы с файлами безопасности и укрепления стабильности и безопасности в граничащих с соседними странами районах, как это было одобрено

Советом министров национальной безопасности на его последнем заседании".

Встреча состоялась за день до запланированной поездки Судани в Тегеран, который должен посетить Иран по приглашению президента Ибрагима Раиси.

Это второй визит президента Курдистана в Багдад менее чем за

неделю. В прошлый вторник, после ракетных и беспилотных атак иранского "Корпуса стражей Исламской революции" (КСИР) на Курдистан, курдский лидер встретился в Багдаде с иракскими официальными лицами, включая премьер-министра страны, чтобы подробно обсудить проблемы приграничных районов.

[kurdistan.ru](#)

По военной базе США в Сирии нанесен ракетный удар

Военная база Соединенных Штатов в Аль-Шаддади на северо-востоке Сирии подверглась ракетному обстрелу, сообщил представитель Центрального командова-

ущерба.

В сообщении не указывается, кто предпринял ракетную атаку, однако указывается, что позднее представители "Сирийских демо-

ния США (CENTCOM) полковник Джо Буччино. В сообщении, размещенном на сайте CENTCOM, говорится, что по базе был нанесен удар двумя ракетами.

"Нападения такого рода подвергают риску силы коалиции и гражданское население, подрывают с таким трудом завоеванные стабильность и безопасность Сирии и региона", — сказал Буччино.

Отмечается, что в результате обстрела никто не пострадал, не было нанесено материального

кратических сил" (СДС, поддерживаемый США военный альянс, ядро которого составляют курдские силы самообороны) "посетили место попадания ракет и обнаружили третью неразорвавшуюся".

Ранее сообщалось, что турецкие BBC в последние дни наносили удары по позициям курдских военизованных формирований СДС в Сирии и в Ираке.

Минобороны США генерал Пэт Райдер на этой неделе заявил, что нанесение Турцией ударов по

Сирии и Ираку угрожает безопасности американского персонала, работающего в этих районах.

"Недавние авиаудары по Сирии напрямую угрожали безопасности американского персонала, который работает там с местными партнерами, чтобы победить ИГ (ИГИЛ, "Исламское государство", запрещенная в РФ террористическая организация. — EADaily)", — говорилось в распространенном Пентагоном заявлении Райдера.

Чиновник отметил, что "немедленная деэскалация необходима для того, чтобы по-прежнему основное внимание уделялось разгрому ИГ и чтобы обеспечить безопасность персонала на местах".

"Мы признаем законные опасения Турции в области безопасности. Мы продолжим обсуждать с Турцией и нашими местными партнерами сохранение договоренностей о прекращении огня", — добавил Райдер, отметив, что "Министерство обороны глубоко обеспокоено эскалацией действий на севере Сирии, Ирака и Турции".

Анкара считает курдские вооруженные формирования террористическими структурами. Президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган заявил, что "искоренит терроризм, представляющий угрозу турецкой безопасности".

[kurdistan.ru](#)

Сирийские курды попросили Россию о помощи в защите территории

Курдский альянс "Силы демократической Сирии" (СДС) обратился к России с просьбой о помощи достичь договоренности с властями в Дамаске, чтобы защитить их территорию, подконтрольную альянсу. Об этом во вторник, 29 ноября, сообщил представитель СДС Арам Хана телеканалу "Аль-Хадас", передает РИА Новости.

"Мы обратились с просьбой к представителям России выступить инициаторами нашего соглашения о координации действий с официальными властями в Дамаске", — заявил он.

Отмечается, что уже прошла встреча с российской стороной, на которой СДС были представлены условия Турции. Однако альянс эти предложения отверг.

По словам Ханы, США подтвердили, что не принимают военную операцию Анкары на северо-востоке Сирии, но серьезных шагов для урегулирования ситуации они не предприняли. 20 ноября Турция про-

вела воздушную операцию против сирийского крыла запрещенной в стране Рабочей партии Курдистана на севере Сирии. Тогда стало известно об ударах по Кобани и на севере Ирака. В Анкаре сочли операцию успешной. Турецкий лидер допустил, что за воздушной последует и наземная.

[kurdistan.ru](#)

Президент Курдистана и иракские лидеры подчеркивают необходимость единства

Президент Курдистана Нечирван Барзани 27 ноября посетил Багдад, где провел отдельные

сских лидеров и политических партий.

Курдского президента принял

встречи с высокопоставленными иракскими официальными лицами для обсуждения ряда тем, включая необходимость единства ирак-

Мутанна ас-Самарраи, лидер альянса "Азм", с которым обсуждалось сотрудничество политических фронтов в стране и недавние поли-

тические события. Стороны подчеркнули важности сотрудничества иракских сил для преодоления вызовов безопасности и подтвердили свою поддержку нового иракского правительства в реализации его повестки дня.

Курдский лидер также встретился с главой иракского движения "Хикма" Омаром аль-Хакимом, с которым также говорил о необходимости сотрудничества и взаимопонимания между политическими партиями для решения проблем, с которыми страна сталкивается на данном этапе.

Сообщается, что стороны согласились с тем, что нынешняя ситуация в Ираке требует от политических партий ответственности за решение проблем в стране, включая нерешенные споры между Эрбилем и Багдадом, для обеспечения мира, стабильности и безопасности Ирака. [kurdistan.ru](#)

Иран не будет сотрудничать с расследователями ООН

Министерство иностранных дел Ирана отклонило свое участие в

теле министерства Насер Канаани. На днях Совет ООН по правам

недавно инициированном ООН независимом расследование насилия, примененного против протестующих в стране.

Тегеран не будет "никак сотрудничать с политическим комитетом, сформированным Советом ООН по правам человека", заявил журналистам на пресс-конференции в понедельник официальный представи-

человека проголосовал за создание миссии по установлению и расследованию фактов насилия в отношении протестующих в Иране с начала общенациональных протестов в стране.

Пресс-секретарь МИД Ирана также обвинил США и страны Запада в их предполагаемой причастности к протестам: "У нас есть кон-

кретная информация, доказывающая, что США, страны Запада и некоторые американские союзники принимали участие в протестах".

Демонстрации в Иране и его курдских городах начались более двух месяцев назад после гибели под стражей иранской полиции нравов курдянки Махсы Амини. По данным правозащитных групп, за этот период были убиты и ранены сотни мирных жителей. Только за минувшее воскресенье погибли еще двое курдских демонстрантов. Как сообщила 28 ноября правозащитная организация "Hengaw", 36-летний житель города Мехабад Шореш Никнам был тяжело ранен прямой наводкой иранских правительственных сил, и позже скончался от полученных ранений в больнице в Урмии, а 16-летний Реза Казими из города Камеран скончался от ран через шесть дней после того, как получил тяжелые ранения.

Сейчас из-за продолжающихся политических волнений клерикальная правящая элита Ирана сталкивается с самыми смелыми вызовами в истории страны. [kurdistan.ru](#)

"Позади Алеппо": Сирия готова дать бой Турции

Дамаск не будет уклоняться от самообороны в случае наземной операции Турции, несмотря на то что Сирия находится в сложном положении. Об этом 26 ноября сообщает издание Middle East Eye со ссылкой на источник в сирийском Министерстве иностранных дел. "Когда дело доходит до территориальной целостности и суверенитета, мы будем едины, и, хотя у Турции есть собственные опасения по поводу безопасности, это не должно использоваться в качестве предлога для развязывания боевых действий и вторжения на наши земли. Мы потеряли солдат в результате турецких ударов, и любое правительство или государство в таком случае будет защищать себя. Всему есть пределы", — отметил источник на условиях анонимности.

Ранее EADaily сообщало, что артиллерия сирийской армии открыла огонь по позициям поддерживающих Турцию вооруженных формирований в пограничном районе Баб-эль-Хава. Зампред международного комитета парламента Сирии Аммар аль-Асад сказал, что Дамаск "не потерпит турецкую операцию на севере Сирии". Если цель Турции действительно "ликвидировать террористов", то для этого требуется прямое согласование с правительством Сирии, заявил другой

депутат — Мухаммад аль-Хадж.

В то же время турецкий лидер Реджеп Тайип Эрдоган также заявил, что может пересмотреть отношения с президентом Сирии Башаром Асадом после президентских и парламентских выборов, назначенных на июнь следующего года. Как отметил турецкий лидер, "в политике нет вечных обид или ссор".

Поэтому Эрдоган готов начать процесс примирения с Башаром Асадом так же, как с египетским лидером Абделем Фаттахом ас-Сиси. [kurdistan.ru](#)

Иракский Курдистан за свободу вероисповедания

Курдистан будет продолжать продвигать религиозную свободу и мирное сосуществование между всеми различными компонентами, проживающими в регионе, заявил премьер-министр

Масрур Барзани во время встречи с высокопоставленной делегацией Международной халдейской федерации.

"Премьер-министр Барзани приветствовал делегацию и пообещал, что Курдистан будет продолжать продвигать религиозную свободу и сосуществование, обеспечивая при этом защиту прав всех слоев общества", сказано в заявлении Регионального правительства Курдистана (КРГ). Премьер-министр также призвал членов халдейской общины, проживающих за границей, "вернуться и возобновить свою роль в обществе". Президент Международной халдейской федерации Сэм Йоно, со своей стороны, высоко оценил достижения Курдистана в создании культуры сосуществования, и поблагодарил КРГ за постоянную поддержку халдейской диаспоры. [kurdistan.ru](#)

Президент Ирана назвал вывод иностранных войск гарантией безопасности в регионе

Выход иностранных сил из стран Ближнего Востока является залогом стабильности и безопасности всего региона. Об этом заявил во вторник президент Ирана Эbrahim Raissi на совмест-

ной пресс-конференции с премьер-министром Ирака Мухаммедом ас-Судани, находящимся с визитом в Тегеране. "Выход иностранных войск является гаранцией обеспечения безопасности в странах региона", - отметил Раиси, слова которого привел телеканал Rudaw. Он добавил, что "стабильность в регионе должна быть обеспечена государствами самого региона, а от присутствия иностранных сил нет никакой пользы, оно лишь усугубляет его [региона] проблемы".

Иранский президент указал, что Ирак играет важную роль в обеспечении региональной безопасности. По убеждению Раиси, Тегеран и Багдад "должны продолжать координировать свои действия, чтобы противостоять проявлениям экстремизма и терроризма". Президент Ирана подчеркнул, что в ходе переговоров обсудил с премьером Ирака как международную и региональную обстановку, так и "вопросы сотрудничества в банковской сфере, экспорта газа и электроэнергии".

Со своей стороны иракский премьер подтвердил, что на встрече с Раиси обсуждались темы взаимодействия в политической, экономической областях, в сфере безопасности. Он указал, что Ирак "не позволит использовать свою территорию для угроз в отношении Ирана, и никаким группам или партиям наносить ущерб безопасности Ирана". "Чтобы избежать любой эскалации, две страны будут координировать свои действия на местах, и диалог - лучший способ урегулировать имеющиеся проблемы", - отметил ас-Судани.

Говоря об экономическом взаимодействии между двумя государствами, ас-Судани сообщил, что стороны договорились активизировать деятельность совместного экономического комитета и выступили за проведение его заседания в ближайшее время. По словам премьер-министра Ирака, стороны также готовы "обсуждать проекты транспортировки нефти, механизм распределения продуктов нефтепереработки, вопросы транспортировки газа между ними". [kurdistan.ru](#)

ДИПЛОМАТ

№ 44 (508) 24-30 Ноября 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент: Курдистан останется фактором региональной стабильности

Курдистан останется фактором мира и стабильности для Ирака, соседних с ним стран, а также региона в

что курдский регион надеется на дальнейшее развитие двусторонних отношений с соседними странами на осно-

целом. Это подтвердил президент Нечирван Барзани во время своих недавних встреч в Багдаде.

Курдский лидер утром 27 ноября отправился в Багдад, где провел встречи с премьер-министром Мухаммедом Шиа ас-Судани и руководителями нескольких политических партий, чтобы обсудить различные темы, связанные с безопасностью и политическими вопросами.

В сегодняшнем прессрелизе президент Курдистана сообщил, что во время встречи с Судани он подтвердил,

все уважения и взаимных интересов.

Оба чиновника подтвердили, что "не будет разрешено никаких угроз или военных действий" со стороны границ Курдистана и Ирака против соседних стран.

Мы продолжим предлагать поддержку беженцам и просителям убежища, но никаким вооруженным группам не будет позволено действовать в Курдистане, для чего будут предприняты необходимые меры, — говорится в сообщении президента.

Во время своих встреч с

Судани и другими иракскими лидерами курдский президент также обсуждал последние политические события и события в области безопасности в стране, подчеркивая важность сотрудничества между всеми сторонами для поддержки нового федерального правительства Ирака в успешном выполнении его повестки дня.

Обсуждения также касались "сотрудничества для решения нерешенных вопросов, стоящих между Эрбилем и Багдадом, включая статью 140 Конституции, бюджетные и финансовые права, статус Синджара и другие вопросы, стоящие перед страной, путем диалога, на основе Конституции и для защиты стабильности и суверенитета Ирака".

"Кроме того, для решения внутренних и внешних проблем в более широком регионе необходимо, чтобы все стороны прибегали к диалогу, взаимопониманию и мирным решениям, а руководство Курдистана оставалось готовым играть позитивную и конструктивную роль", — говорится в заключении прессрелиза. kurdistan.ru

Хаменеи поблагодарил силовиков за разгон протестующих

Верховный лидер Ирана аятолла Али Хаменеи похвалил силы ополчения "Басидж" за подавление общенациональных демонстраций, начавшихся в середине сентября после гибели молодой курдской женщины.

Силы "Басидж", связанные с "Корпусом стражей Исламской революции" (КСИР), в последние недели играли главную роль в разгоне демонстрантов в стране.

"Они пожертвовали своими жизнями, чтобы защитить людей от бунтовщиков... Присутствие "Басиджа" показывает, что Исламская революция жива", — сказал Хаменеи в телеобращении, кото-

рое цитирует "Reuters".

Демонстрации, первоначально вызванные смертью

22-летней курдянки Махсы Амини, задержанной полицией нравов, распространились

на десятки городов, включая

университеты. В некоторых

районах демонстранты сжи-

гали фотографии Хаменеи и

призывали к падению Ислам-

ской Республики.

Базирующееся в США

информационное агентство правозащитников (HRANA) сообщило в своем последнем отчете, что в период с 16 сентября по 25 ноября в Иране было убито не менее 448 протестующих, среди которых 63 несовершеннолетних, за тот же период было арестовано 18170 человек.

Агентство "Reuters" процитировало официальных лиц, заявивших, что судебная система Ирана уже приговорила к смертной казни по меньшей мере шесть протестующих, еще тысячам были предъявлены обвинения в участии в антиправительственных демонстрациях. kurdistan.ru

Премьер-министр Барзани приветствует принятие парламентом законопроекта об электронной подписи

Премьер-министр Курдистана Масрур Барзани горячо приветствовал принятие парламентом региона 29 ноября закона об электронной подписи, назвав это "еще одним большим шагом" в программе цифровой трансформации кабинета министров.

"Я решительно приветствую принятие сегодня парламентом Курдистана измененного федерального закона "Об электронных подписях и транзакциях", — говорится в заявлении премьер-министра, опубликованном в Twitter. "Принятие этого важного законодательного акта — совместная работа всего правительства при поддержке передового мирового опыта — означает, что мы сделали еще один важный шаг в программе цифровой трансформации Кабинета министров, и к выполнению нашего обещания стать полностью цифровым правительством к 2025 году".

"После этой вехи наш кабинет будет работать над созданием инфраструктуры для внедрения электронных подписей. В будущем граждане и предприятия смогут легко использовать электронные подписи в рамках своих повседневных задач".

Вчера парламент Курдистана принял измененный федеральный закон "Об электронных подписях и транзакциях", который упростит использование электронных подписей в соответствии с передовой международной практикой для граждан и предприятий в Курдистане. kurdistan.ru

HRANA: иранскими силами безопасности убиты по меньшей мере 448 протестующих

По данным правозащитников, с начала общенациональных протестов в Иране силами безопасности были убиты не менее 448 демонстрантов. По меньшей мере 448 протестующих были убиты с 16 сентября по 25 ноября, 63 из них — несовершеннолетние, 18170 человек были арестованы в ходе демонстраций. Об этом сказано в последнем отчете американского информационного агентства правозащитников (HRANA). За указанный период антиправительственные демонстрации прошли в 56 городах и более чем в 140 университетах Ирана.

Были установлены данные более 3234 арестованных протестующих, 110 из которых моложе 18 лет (74 мальчика и 36 девочек).

24 ноября Совет ООН по правам человека проголосовал за создание миссии по установлению фактов для расследования насилия в отношении протестующих в Иране. kurdistan.ru

ТӘSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLÈMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

+994 55 202-73-53

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq

S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500